

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

—●—
2'nci Toplantı
15 Şubat 2019 Cuma
—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1578)

ADALET KOMİSYONU

2'nci Toplantı

15 Şubat 2019 Cuma

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 14.39'da açıldı.

Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1578)görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 17.16'da toplantıya son verildi.

15 Şubat 2018 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.39

BAŞKAN : Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

BAŞKAN VEKİLİ : Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ : Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP : Belgin UYGUR (Balıkesir)

BAŞKAN – Çok değerli arkadaşlarım; bugünkü Komisyon toplantımızı açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonla katılan misafirlerimize ve değerli milletvekillerimize hoş geldiniz diyorum. Güzel bir çalışma olmasını temenni ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1578

BAŞKAN – Gündemimizde Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi var.

Öncelikle teklifi veren arkadaşlarımızdan hangisi isterse birinci imza sahibi arkadaşımız ister herhâlde, bize bir izah etsin, bir açıklasın, ondan sonra değerlendirmelere başlayalım.

Bu, aynı zamanda geneli üzerindeki görüşmemiz oluyor arkadaşlar.

Buyurun.

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Komisyonumuzun çalışmalarının da hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Kanun teklifimiz 12 maddeden oluşmaktadır, temel olarak 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 5235 sayılı mahkemelerin teşkilatına ilişkin kanun ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda değişiklikler içeriyor. Teklifin ilk 3 maddesi İcra ve İflas Kanunu'nda yapılan değişiklikleri ihtiva ediyor. 1'inci maddede icra hukuk mahkemelerinde verilen kararlarla ilgili olarak temyiz sınırında bir düzenleme yapılıyor, 40 bin liradan temyiz sınırı 58.800 liraya çıkarılıyor ve bu suretle de asliye hukuk ve iş mahkemelerindeki parasal sınırla eşitlenmesi hedefleniyor. 2'nci maddede 58.800 lira olarak tespit edilecek temyize ilişkin parasal sınırın her yıl yeniden değerlendirilmesinde artırılacak olması hükme bağlanıyor. 3'üncü maddeyle de temyiz sınırına ilişkin değişikliğin zorunlu bir sonucu olarak da bir geçiş hükmü öngörülüyor ve 2/12/2016 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar verilen nihai kararlar bakımından temyiz yoluna başvurma sınırının 40 bin lira olarak uygulanacağı hükme bağlanıyor.

İkinci olarak Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nda yapılan değişiklikler var. 4'üncü ve 5'inci maddede bu değişiklikleri öngörüyoruz. 4'üncü madde hâkim ve savcı adaylığı yazılı sınavında başarılı olmak için 100 tam puan üzerinden en az 70 puan alma şartı getiriliyor. 5'inci maddede de Türkiye Adalet Akademisi Kanunu malumunuz yürürlükten kalkmıştı, bu yürürlükten kalkan kanun dikkate alınarak

bu kanunda düzenlenen bazı hususların Hâkimler ve Savcılar Kanunu'na alınması öngörülmektedir. Bu kapsamda da hâkimlik adaylık süresinin iki yıl, avukatlık mesleğinden alınanlar için bir yıl olduğu, adaylığın eğitim ve staj dönemlerinden oluştuğu, adaylık süresinin sonunda da yazılı ve sözlü olarak sınava tabi tutulacağı adayların hükme bağlanmaktadır.

Üçüncü olarak da 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'da yapılan değişiklik var. 6'ncı maddeyle bu değişiklik yapılıyor. Maddeyle istinaf mahkemelerinin dairelerinde Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından birden fazla heyet oluşturulabileceği ve oluşturulan diğer heyetin başkanının da yine Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından atanacağı hükme bağlanıyor.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda da değişiklikler yapılıyor, 7'nci, 8'inci, 9'uncu ve 10'uncu maddeyle. 7'nci maddede istinaf ceza dairelerinin duruşma açmaksızın dosya üzerinden karar verebileceği hâller genişletiyor. Bu kapsamda yaş küçüklüğü, yakın akrabalık ve etkin pişmanlık gibi cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebeplerin veya şahsi cezasızlık sebeplerinin bulunmasına rağmen ilk derece mahkemesi tarafından bunların göz önünde bulundurulmaması üzerine cezasızlık veya indirimle ilişkin bir karar verilmemesi hâlinde istinaf mahkemesinin duruşma açılmaksızın hukuka aykırılığı düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine yani düzelterek onamaya karar verebilmesi bir düzenlemeye tabi tutuluyor. 8'inci maddede Yargıtay tarafından verilen onama kararı sonrasında kesinleşen dosyanın bölge adliye mahkemesi yerine doğrudan ilk derece mahkemesine gönderilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca bölge adliye mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine dair verilen karar Yargıtay tarafından bozulursa dosyanın istinaf mahkemesi yerine ilk derece mahkemesine gönderilmesi de sağlanıyor. 9'uncu maddede de bölge adliye mahkemesince istinaf başvurusuna esastan redde dair verilen karar Yargıtay tarafından bozulup dosya ilk derece mahkemesine gönderildiğinde ilk derece mahkemesi tarafından verilecek yeni kararın doğrudan temyiz incelemesine gönderilmesi hükme bağlanıyor. 10'uncu maddede de 8 ve 9'uncu maddeyle ilgili düzenlemelerin bir geçiş hükmü düzenleniyor. Buna göre bölge adliye mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine dair verilen kararın Yargıtay tarafından bozulması durumunda bölge adliye mahkemesi yerine doğrudan ilk derece mahkemesine gönderilmesine ilişkin hüküm bu madde yürürlüğe girdiği tarihten sonra verilen bozma kararları hakkında da uygulanıyor. 11'inci madde ile 12'nci madde yürürlük ve yürütme maddesi.

Tabii, bu konunun detaylarıyla ilgili işte geneli üzerinde görüşme yapıldıktan sonra ve maddeler üzerinde görüşülürken daha detaylı bilgi de verilebilir tarafımızdan. Burada Komisyon tarafından olgunlaştırılmasına da biz açık olduğumuzu beyan ediyoruz. Metin bu Komisyon ortamında tartışıldıktan sonra nihai hâlini alacaktır. Bunu ümit ediyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Benim aklıma gelen şu: Bu teklif daha ziyade istinaf mahkemelerinden mi geldi yani oradan mı geldi bu talepler, bu şekilde düzenleme talepleri?

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Yani tabii, uygulayıcılar istinaf mahkemeleri, hâkimler, savcılar, daha önce de zaten diğer tarafında da yargılamanın avukatlar ve vatandaşlar da vardı, hepsinin ortak ortaya koymuş olduğu şikâyetlerin neticesinde bir durum söz konusu oldu ve bu tarz aksaklıkların giderilmesiyle ilgili bir düzenleme zarureti hasıl oldu.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, kısa bir açıklama da ben yapmak istiyorum imza sahibi sıfatıyla.

BAŞKAN – Senin imzan geçerli değil ya Ali Bey(!)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Neden ki? Komisyondan gönderdiniz, imzamızın arkasında duralım.

BAŞKAN – Peki, tamam, imzanın arkasıdaysan mesele yok zaten.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Biz hayatımız boyunca her koyduğumuz imzanın arkasındayız.

Sayın Başkanım, saygıdeğer üyelerimiz ve çok değerli misafirler; bugün Ceza Muhakemeleri Kanunu, ilk derece mahkemeleri kanunu ve İcra ve İflas Kanunu'yla ilgili temel, kısa bir kanun teklifiyle karşımızdayız.

Birinci bölüm az önce değerli milletvekilimizin de söylediği gibi, yalnızca hukuktaki eşitlemeyi esas alan, hukuk mahkemeleri HMK ile İcra ve İflas Kanunu'ndaki bir uygulamayı, esasen Yargıtayın içtihatla düzeltebileceği bir konunun düzeltilmemiş olmasından kaynaklı istinaf sınırının 40 bin lirada kalmasını gideren ve üçünü eşitleyen bir teknik düzenleme. Geçiş hükmü olarak da mevcutlarda sorun olmaması için kararın verildiği tarihteki miktarın esas alınacağını getirdik.

Adalet Akademisi malum şu an için yürürlükte değil dolayısıyla bir sorun çıkıyor hâkim ve savcıların alımıyla ilgili. Bir de 70 puanı esas alıyoruz. 70 puanı alma şartı yazılıda, sonra da yazılı, artı, mülakatta, bitirme sırasındaki 100 tam puan üzerinden 70 puan almayı... Mümkün olduğu kadar hâkimlik ve savcılık mesleğine daha üst puanla alalım. Ve stajı iki yıla çıkarıyoruz, avukatlıkta bir yıl, diğerinde de iki yıl. Keşke daha uzun ve daha üst düzeyde hâkim yetiştirilebilecek bir süreci hep beraberce kanunumuzda düzenlese.

Tabii, Ceza Muhakemeleri Kanunu'muza, yargılamamıza istinaf girdikten sonra yeni bir müessese, ilk derece mahkemeleri karar verdi, istinafa geldi. Bilhassa Ankara ve İstanbul istinaf mahkemelerinde çok ciddi bir yoğunluk var. Bir yoğunluk da tarihimizde hiç yaşamadığımız bir felaketi, FETÖ terör örgütünden kaynaklı bir felaketi yaşadık. Hâkim ve savcılarımız gerçekten büyük fedakârlık yaparak, bir kahramanlık yaparak bu yargılamaları bir noktaya getirdi. Süreç içinde, sonuç itibarıyla bizler insanız, en iyisi olsun diye gayret sarf ediyoruz fakat yaptığımızda bir yerde tıkanmalar oluyor.

Adalet Bakanlığının, Yargıtayın ve istinaf mahkemelerinin çalışmalarında bir kısım değişiklik önerileri getirildi arkadaşların. Bugün bile ben sabahleyin değişik istinaf mahkemesi başkanlarımızla görüştüm, “Ya, bizim daha önemli işte şu, şu hususlar da var, bunları dâhil etseniz, biz daha rahat ederiz.” Kanun çalışması sırasında mümkün olduğu kadar yargıdaki Hükümetimizin süre koyması ile adil yargılamayı müşterek değerlendirmemiz gerektiğini... Adil yargılamanın bir parçası zamanında yargılama ama en doğrusu ceza hukukunda yüz yüzelik ilkesini aşmadan SEGBİS'i de kullanarak yargılamayı yapalım ve hızlı karar verelim. İstinaf mahkemesine Yargıtay bozma kararı verince istinafa gidiyor, istinaf esasını kapatıyor, tekrar ilk derece mahkemesine gönderiyor, en az üç, dört ay boşu boşuna zaman kaybı oluyor. Bir teknik düzenlemede dosya Yargıtaydan direkt ilk derece mahkemesine gitsin, bir karar da istinafa gönderilsin, istinaf da esasını kapsatsın ve bu süreler kızsın.

Bir diğer konu bugün Anayasa Mahkemesi 286'ncı maddeyle ilgili bir iptal kararı vermişti, yayımlandı, bunun da düzenlenmesi gerekir diye düşünüyorum. Tabii, bizim bu saatten sonra Komisyonda teklif yetkimiz olmadığına göre...

BAŞKAN – O sonra olacak iş.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – ...yüksek heyetin takdirlerine de sunuyorum. İnşallah yargılama camiamızın bir kısım daha eksikliklerini gideren, daha hızlı ve daha adil yargılamaya katkı sağlayacak olan bu kanunu yüksek heyetinizin takdirlerine saygıyla sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Evet, Komisyonumuza katılan davetlilerin isimlerini sizlere arz ediyoruz arkadaşlar:

Hakan Şeker, Adalet Bakanlığı, Ahmet Hasan Kılıç, Adalet Bakanlığı; Şanver Keleş, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu üyesi; Niyazi Acar, Adalet Bakanlığı Genel Müdür; Mehmet Ökmen, Adalet Bakanlığı; Profesör Doktor Bahri Öztürk; Profesör Doktor Muharrem Özen; Abuzer Yazıcıoğlu, Adalet Bakanlığı; Metin Börekçi; Yargıtay Ceza Genel Kurulu üyesi; Ekim Ergün, Türkiye Barolar Birliği; Seray Şenfer, Türkiye Barolar Birliği; Mürteza Güler, Danıştay üyesi; Nilüfer Sürekli, İçişleri Bakanlığı; Halil İbrahim Çiftçi, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı; Ahmet Eker, Adalet Bakanlığı; İhsan Karataş, Adalet Bakanlığı; Rıdvan Özkan, Adalet Bakanlığı; Ömer Demirci, Adalet Bakanlığı; Mehmet Dağlı, Adalet Bakanlığı; Serdal Güngör, Adalet Bakanlığı; Abdullah Yıldız, Adalet Bakanlığı; Tahir Akça, Adalet Bakanlığı; Halime Yılmaz, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı; Emre Çevik, Hakimler ve Savcılar Kurulu; Saime Tatlı, Hazine ve Maliye Bakanlığı; Aslı Kılıç, Hazine ve Maliye Bakanlığı; Esra Kiroğlu, Hazine ve Maliye Bakanlığı; Faruk Gökçe, Adalet Bakanlığı.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Turan Bey'e söz veriyoruz herhâlde.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Başarılı ve verimli bir çalışma diliyorum Komisyona, bütün arkadaşlarımıza hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, efendim, aslında ihtiyaçtan kaynaklı olduğunu bilebildiğimiz birçok konu önümüze getirildi. Yani istinafla alakalı, temyizle alakalı bazı noktaların gerçekten yaşamın içerisinde bir ihtiyaç olarak önümüzde olduğu kesin ama getiriliş yöntemiyle ilgili bir eleştiride bulunacağım. Birincisi, yani burada HMK var, İcra ve İflas Kanunu var, CMK var, bunların tamamı üzerinde uzlaşarak yeni kanunlar yapabileceğimiz metinler olmasına rağmen torba kanun olarak getiriyor olmanızı anlamadım. Yani merak etmeyin, bunları torba kanun olarak getirmediğinizde, bir sonra getirecek olduğunuz bir niyete bağlı torba kanunlarda bunu niye ayrı getirdiniz, onu niye getirdiniz diye biz size sormazdık. Burada üç ayrı kanun teklifi olarak gelebilirdi bu metin, hukuk tekniği açısından çok daha doğru olabilirdi, tartışma zemini açısından çok daha doğru olabilirdi, kamuoyunda CMK'de değişiklik olarak söylenen bu kanun aslında bir yanıyla İcra İflas Kanunu'nda, diğer yanıyla HSK'de, diğer yanıyla HMK'de değişiklik yapan bir kanun. Bunun hukukçu olarak sizleri rahatsız etmesi gerektiğini düşünüyorum yani çok basit, ayrı ayrı kanun metinleri olarak gündeme taşıyıp beraberce kararlaştırabileceğimiz bir süreci daha iyi niyetli geçirmeniz gerekirdi diye düşünüyorum, bir dost uyarısı olarak söylüyorum. Bu tarz kanunları getirdiğinizde torba kanun getirme geleneğinden lütfen vazgeçin çünkü bizim torba kanunlara karşı alınmış tavır kararlılığımız var, net Cumhuriyet Halk Partisinin.

BAŞKAN – Bunu bana değil, teklifi getirenlere söyleyin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teklifi getirenlere söylüyorum, zatialiniz de... Başka bir süreç var yani buna karşı net tavrımız var, torba kanun bizde alerji yaratıyor diyeyim özet itibarıyla çünkü torba kanun, aslında ulaşılmaması gereken maksadı perdeleyerek başka maksatlara ulaşmayı hedefleyen hâller ortaya koyuyor ve bu kamuoyunda beklenen tabloyu yaratmıyor, sıkıntılı bir süreç yaratıyor, bunu gelenek hâline getirmekten vazgeçebileceğiniz bir gündü bugün, bunu yapmamış olmanızı eleştiriyorum arkadaşlar.

İkincisi, bu kanunun getiriliş şeklinde bir zafiyet var: Türkiye Büyük Millet Meclisinde her şeyi sizin getirmeniz. Bizim de tartışmamız gerekmiyor. Olgun bir Meclis görüntüsü verebileceğimiz, bu ülkenin ortak sorunlarını uzlaşma hâlinde buraya getirebileceğimiz bir süreç mümkün iken -ki bu yasalarda bunun mümkün olduğunu düşünüyorum ben, ihtiyaçtan kaynaklı olduğunu söylüyorum- bize

büyük ağabey muamelesi yapmaktan vazgeçin. Yani demokrasinin, hakikaten katılımcı demokrasinin en uygulanabilecek olduğu yer Türkiye Büyük Millet Meclisi, burada biz kanunu getiririz, siz de bizim ardılız olarak eleştirinizi yaparsınız, uyarı uyar, uymazsa uymaz davranışınızı doğru bulmuyorum. Bu kanun bizim Komisyonumuzun ve diğer arkadaşların, diğer partilerden Komisyonunda olan arkadaşların önüne gelseydi partiler bunu tartışabilseydi bugün bu kanunu hiç tartışmadan buradan geçirirdik ve bir demokratik olgunluğun altına imza atardık. Şimdi, sıralayacağımız bazı eksiklikler benim ve arkadaşlarımla sıralayacağı bazı eksiklikler de bu kanunda olmazdı, gereksiz bir enerjiyi Komisyon burada harcamazdı. Bunun için de sizi eleştiriyorum, çok basit, sıradan yapılabilecek bir iş elinizin altındayken bunu yapmamış olmanızın, demokratik reflekslerinizin zayıf olduğu iddiasında buluyorum ya da başka bir açıklamanız varsa o açıklamayı yaparsınız. Hepimiz bu Parlatmentonun birer parçasıyız. Eşit özlük haklarına sahibiz, eşit söz hakkına sahibiz, sizin çoğunluk partisi olmanız demek kamuoyunda iyi şeyleri de biz yaparız, kötü şeyleri de biz yaparız imajını yaratmanızı doğru bulmuyorum, bunu söylemeye çalışıyorum. Bu çıkacak olan yasa da hepimizin emeği olacak, doğal olarak hepimizin olgunluğu şeklinde gelseydi çok daha doğru olurdu. Bir kenara not edersiniz bugün yapmazsınız, çoğunluğunuzu kaybettiğiniz zaman ne olduğunu anlarsınız.

Efendim, burada özellikle 2 ve 3'üncü maddede teknik olarak mantık doğru olmakla beraber bir doğal hâkim ilkesine aykırılığa yol açacak düzenlemeler olduğu düşüncesindeyim. Burada rakamlar belirlenirken kararın verildiği tarihteki meblağ tarif ediliyor. Hâlbuki bugüne kadar hukuk sistemimizde hemen hemen davanın açıldığı tarihteki müddeabih esas alınır bütün bu olaylarda, bunun da bir nedeni vardır: Bunun nedeni doğal hâkim ilkesidir. İnsanlar yargılamalarının nerede başlayıp nerede bitebileceğini bilmeleri önemlidir. Şimdi, size kötü niyetli bir örnek vereceğim. Ben bir dava açıyorum, sınıra yakın. Burada derecadatta sınıra yakın bir dava açıyorum, bu her yıl belirlenecek ya, ben istinafa değil de temyiz mahkemesine gitmesini istiyorum ya da temyiz mahkemesine değil istinafa gitmesini istiyorum. Küçük bir hukuk oyunu, bir mazeretle yılı atlattığım zaman kendi istediğim derecadatta gidecek işte bu doğal hâkim ilkesine aykırı bir düzenlemedir. Bunu engellemenin yolu, davanın açıldığı tarihteki müddeabihin esas alınmasıdır. O yüzden bu iki maddede yaptığımız düzenlemeyi iyi niyetle de yapıyor olsanız kötü niyete mahal verecek düzenlemelerdir, bunların metinden çıkarılması ve müddeabihin dava tarihine göre yine esas alınması gerektiği inancındayım. Nedenini çok net açıkladım, farklı bir düşünceyle açıklayabilecekseniz onu kabul edeceğim ama çok net söylüyorum. Ben sınıra yakın bir rakamla A mahkemesinde dava açtım bu söylediğiniz düzeneğin içerisinde, sonra yıl sonu yaklaştı, benim davam o yıl içerisinde biterse temyiz mahkemesine gidecek, yok o yıl içerisinde bitmezse istinafa gidecek, basit bir mazeret dilekçesi verdim aralık ayında, ocağa sarktı, şubat sarktı, marta sarktı, benim derecadat mahkemem değişti. Doğru mu sizce bu? İşte, doğal hâkim ilkesini görmeden bu tabloyu yaratırsanız bunun sonuçları böyle olur ama gelseydiniz, uzlaşarak bu metni yapsaydık bizim de hukuk bilimizden faydalansaydınız bunu burada tartışmaya gerek kalmadan erkenden şerh ederdik. Ki değiştireceğinize eminim, değiştirmesiniz vebalini alacaksınız bu işin, değiştirmesiniz vatandaşın doğal hâkim ilkesinden kaynaklı uğrayacağı mağduriyetin vebalini yüklenip gideceksiniz. Nedeni ne olursa olsun, bunun kesin değişmesi gerekir arkadaşlar, doğal hâkim ilkesine aykırı bir düzenleme hukuk sistemimizde yanında durulacak bir düzenleme değildir, buna yönelik itirazımız var.

Şimdi, efendim, kanun hükmünde kararnameyle alınan hâkimler var. Bu hâkimlerde bu 70 puan kaldırdı, ihtiyaca binaen alındıkları iddiasıyla beraber bana göre tamamen siyasi bir kadrolaşma yaratıldı. Bunu neden söylüyorum? Bunu Mecliste kürsüde söyledim çünkü Adalet ve Kalkınma Partisinin siyasi kadroları tamamen yargıya intikal ettirildi, içlerinde il başkanları var, ilçe başkanları var, bunu bizim bir önceki dönem milletvekilimiz Barış Yarkadaş kamuoyuna taşıdı, yargıya taşıdı, inkâr edilebilir durumu yok, bir siyasi kadrolaşma yaratıldı. Ama siyasi kadrolaşmayla beraber

bir yeteneksizler ordusu da yargının içerisine ithal edildi. Benden olsun, ne olursa olsun mantığı içerisinde, işte 40 puanla, 50 puanla yeteneksiz, formasyonu eksik insanların bu düzenlemeye bir ek düzenlemeyle... Bana göre hizmet içi eğitime alınmaları gerekiyor çünkü yargıda bir katliam var şu anda, hepimiz meslektaşlarımızdan duyuyoruz, yanımızdan yöremizden duyuyoruz, garip garip kararlar veriliyor, garip garip usul uygulamaları yapılıyor. Daha şimdi gelirken bir örneğine rastladım, insan burada anlatmaya utanır. O yüzden, bu yasa madem gündeme geldi, bunun olgunlaştırılması gerekir; keşke önce konuşabilseydik bunları. Bu 40 puanla, 50 puanla alınan -bana göre birçoğu siyasi ama vazgeçtim o eleştiriden; zaten bunu kamuoyu, sağır sultan biliyor, ne şekilde aldığınız aldınız- o kadroların yeniden eğitilmesi gerekiyor, buna ilişkin bir düzenleme ihtiyacı var Türkiye’de yoksa büyük facialar yaşanıyor yargı içerisinde. Bunların hepsinin sorumluluğunu taşımamız gibi bir olayla karşı karşıya kalırız.

Yine, hâkim ve savcı alımıyla ilgili düzenlenen kurulda sadece Adalet Bakanlığı bürokratları ve sair sayılmış. Benim kanaatimce, bir hukuk fakültesi akademisyeninin de bu kurul içerisinde olması gerekir. Adalet Bakanlığı bürokratları kuşkusuz meslekî yeterliliğe sahiptirler ama hukuk formasyonunun ana tarifi akademisyenler üzerinden yapılabilecek bir tarifleme biçimidir. Komisyonun içerisine akademisyen vasfı tanımlanmış bir ya da birden fazla akademisyenin dâhil edilmesi gerektiği inancındayım.

Bunun dışında, gıyapta yapılacak sanığın lehine basit işlemlerle ilgili düzenlemeye katılıyorum. Adalete erişimin hızlı olması gerekir, sanığın lehine hızla eritilebilecek safhalar söz konusuysa -ki bu düzenlemenin içinde bunlar var- o kısma ilişkin yapılan düzenlemenin doğru olduğu inancındayım. Sanığın uzun süre çok lehine bir durumu, hem yargılama usulü açısından uzaklaştırarak ve geciktirerek hem iş yükü açısından uzun süre sürüncemede tutarak yargılamayı sonlandırmamanın bir hak ihlali olduğunu düşündüğümünden dolayı, sanık lehine sınırlamak kaydıyla yapılan düzenlemenin o anlamda, işlemlerin hızlandırılması anlamında doğru olduğu düşüncesindeyim.

Başka eleştirilerimiz de söz konusu ama bu Komisyonun fazla zamanını almak niyetimiz yok. Ana eleştirilerimizin bundan sonra yapılan düzenlemelerde dikkate alınması niyetiyle bunu söyledim, daha fazla da vaktinizi almayacağım, arkadaşlarımız söz alsınlar diye ve çok da sürüncemede bırakalım diye düşünmüyorum bu olayı ama bu ilk başta dile getirdiğim uzlaşma kültürü, özellikle uzlaşma kültürü ve torba yasadan vazgeçilebilecek yerlerde torba yasavari yasa yapmanın sizin açımızdan en kolay vazgeçilebileceği yerde vazgeçmemiş olmanızı eleştiriyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Söylediklerinin önemli bir kısmına ben de katılıyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Aslında bu hazırlıklar yapılırken muhalefet partilerinin Komisyondaki üyelerinden birer arkadaşla da istişare ederek yapılırsa daha iyi olurdu diye düşünüyorum.

Bir de bir şey dikkatimi çekti; Niyazi Bey, sana sorayım bunu: Adalet Akademisini yeniden açmayı düşünüyor musunuz? Burada akademiyle ilgili bir sürü şey var eski metinlerde, aynen duruyor onlar. Değişmediğine göre, var mı öyle bir düşünce?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYZAZI ACAR – Başkanım, zatalinizi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, son tahlilde siyasi irade ne diyecek bilemeyiz ama şu anda birtakım çalışmalar var. Anayasa’da hâkim, savcı eğitiminin mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına düzenleneceği

söyleniyor. 2802 sayılı Kanun'unumuzun 119'uncu maddesinde bu eğitimin Türkiye Adalet Akademisi tarafından verileceği ifade ediliyor. Malumunuz, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle 4954 sayılı Adalet Akademisi Kanunu yürürlükten kaldırıldı.

Düşünce itibarıyla akademiye ilişkin bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi teşkilatı bakımından çıkarılacak fakat ne zaman çıkarılır, bugün yarın eli kulağındadır diyebiliriz ama çalışılıyor üzerinde. Eğer bu netleşirse heyetinizi bilgilendiririz Başkanım.

BAŞKAN – Tamam.

Bir de Adalet Bakanı şunu söyledi geçen bir toplantımızda...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben katılamadım efendim.

BAŞKAN – Orada şunu söyledi: “Bütün hâkim ve savcılar en kısa zamanda...” Yanılmıyorsam bu, martta başlayacak herhâlde.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Belli periyotlarda olacak.

BAŞKAN – Evet; mahkemelerin de işini aksatmayacak şekilde...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – 5.400 hâkim ve savcı...

BAŞKAN – Evet.

..Hepsinin özel eğitime tabi tutulacağını, Yargıtay ve istinaf mahkemelerinde eğitime tabi tutulacağını söyledi. Bir an önce de yapılırsa iyi olur.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çok önemli.

BAŞKAN – Bence dediğiniz gibi, yani hâkimlerimiz maalesef yeterli eğitimi almadan kura çekip gittiler. Burada söylemek doğru değil ama kafasına gözüne vurarak gidiyor bazı şeyler. İnşallah yukarılarda, üst mahkemelerde düzeltilir diye ümit ediyoruz şimdilik.

Peki, teşekkür ediyorum.

Sırayla devam ediyoruz.

Buyurun Sayın Antmen.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Milletvekili Turan Aydoğan'ın dediği gibi, keşke bu kanun teklifine Adalet Komisyonunda, Sayın Başkanın da işaret ettiği üzere, diğer parti gruplarından da temsilcilerle oturup beraber bir göz atsaydık, burada çünkü her birimiz konularında deneyimli ve başarılı hukukçularız diye düşünüyorum ve çok rahat bir şekilde uzlaşmayla bu kanunu belki de çok daha iyi bir şekilde yapabilirdik.

Ben teknik olarak kanuna bakmak istiyorum. Tabii, siyasi olarak eleştirilecek birçok şey vardır hâkim, savcı alımından tutun da torba kanunlar meselesine kadar, ki bu kanun yapma tekniğine son derece aykırıdır ama yasamanın kendi işine teknik olarak bakması gerektiğine inanıyorum.

Teklifin 1'inci maddesi aslında İcra İflas Kanunu'nu Hukuk Muhakemeleri Kanunu'yla birleştiriyor, eşleştiriyor, eşitliyor. Ama tabii, buradaki sınırların artması doğru mu değil mi, ona da bir bakmamız gerekiyor çünkü vatandaşlarımızın ekonomik durumu belli. Adalet erişimde böyle bir sınır olmalı mı olmamalı mı veya miktarı ne olmalı, tartışabiliriz diye düşünüyorum.

2'nci maddede aslında İcra İflas Kanunu'nda olan eksiklikler var. Bakın, gerçekten üzerinde yüksek yargıçlarımızın katkı verdiği bir kanun teklifi olduğunu da düşünüyorum; iyi hükümler de var fakat uzlaşmayla gelmediği için her birine ayrı ayrı bizim burada konuşacak sözümüz olacak.

Mesela, 3'üncü madde bir geçiş hükmü; bunun belki itiraz edilecek bir yanı da yok ama dediğim gibi, keşke önceden bir görüşülseydi.

Şimdi, bu kanunun en önemli iki noktası var; birincisi, hâkim ve savcı alımı. Burada hukukçu arkadaşlarımız, özellikle hâkim ve savcı olarak çalışanlarımız var, üst düzeyde avukatlık yapan meslektaşlarımız var, yoğun şekilde demek istiyorum. 2014 öncesinde yargının alçak FETÖ terör örgütü tarafından nasıl ele geçirildiğini hep beraber gördük; 2016'da bu, ülkemize çok büyük zarar verdi.

Sayın Başkan ve üyeler, uygun görürseniz, hâkim ve savcı alımı için belki alt komisyon kurarak bunu orada daha da ayrıntılı olarak tartışıp Adalet Akademisi de eğer kurulacaksa... Ki bana göre de kurulmalıdır, teorik eğitime de önem verilmesi gerekiyor hâkim ve savcı yetiştirilmesinde çünkü iki yıllık süreçte -burada hâkim ve savcılık stajı yapan arkadaşlarımız da var- bazı hâkim ve savcı adayları kahvehanelerde stajını geçiriyor maalesef. Bunların çok daha iyi eğitilmesi, çok daha donanımlı hâle getirilmesi hepimiz için ve vatandaşlarımız için çok daha iyi olacak. Bir alt komisyon kurup... Özellikle iki hüküm burada, iki husus çok önemli; sözlü sınavlarının, mülakat sınavlarının sesli ve görüntülü olarak kameraya alınması ileride tartışabilmek ve şeffaflığı sağlamak açısından ve bir de jüri sistemi. İçinde Adalet Bakanlığının gerçekten kıymetli bürokratları olan hâkim ve savcı alım komisyonlarına belki de hukuk fakültesinde profesör, doçent düzeyinde görev yapan akademisyenlerin de alınmasında büyük yarar var çünkü hepimiz aynı gemideyiz ve adalet bu ülkenin en önemli can damarı.

Tabii, bizim teklifimiz olacak; bu, 70 puanla alınması, sınır getirilmesi hâkim ve savcı için iyidir ve daha da iyileştirelim; belki 75'e veya 80'e, daha yüksek rakamlara çıkaralım ki daha başarılı çocuklarımız hâkim ve savcı olarak Türkiye'de adaleti daha iyi temsil etsinler. Ve bir husus daha, 10'uncu maddeyle ilgili. Sözlü sınavdan -işte biz 75-80 puan görüşüyoruz ama- 70 puan olarak gelen bir kardeşimiz iki yıl staj yaptıktan sonra hem yazılı hem sözlü mülakat sınavlarına girecek. Bunlar doğrudur, staja kabulde olduğu gibi mesleğe kabulde de sınavlar olması lazımdır ama bize göre yüzde 60 ve yüzde 40 oranı yazılı ve sözlüde biraz daha yazılı lehine artırılmalı, en azından yüzde 70'e yüzde 30 yapabiliriz ve bunları da ilerleyen maddelerde tekrar tekrar konuşuruz.

6'ncı maddede bir şeye işaret etmek istiyoruz. İş yoğunluğu dikkate alınarak... Gerçekten istinaf mahkemeleri çok büyük iş yüküyle boğuşuyor yani Türkiye'de gerçekten büyük bir yoğunluk var adalette. Ama bir başkanın altında iki daire açmanın -belki birbirinden farklı kararlar da çıkabiliyor bu dairelerden, aynı daireden iki farklı kuruldan, birden çok daire açmanın yani daire sayısı artırmanın daha iyi olacağını düşünüyoruz aynı dairede farklı kurullar olması yerine. Ama ikinci söyleyeceğim husus, bence bu kanunun en can alıcı maddesi, düzeltilmesi gereken çok teknik bir husus. Madde 7'de bir hüküm var; istinaftaki vatandaşlarımızın yararına bir madde getirildiğini düşünüyoruz. Bakın, 12'nci sayfanın hemen başında "Cezasızlık tedbirinin bulunması ve sanık tarafından talep edilmesi koşuluyla..." Ceza hukukunda sanık lehine yorum ilkesi vardır ve resen araştırma ilkesi vardır. Bunu düzeltebilirsek gerçekten bu maddeyi çok daha iyi bir hâle getirmiş olacağımızı düşünüyoruz.

Kayıt dışı olarak söylüyorum: 8, 9 ve 11'inci maddeler gerçekten güzel hazırlanmış. 10'uncu madde zaten geçiş hükmü. 11 ve 12 zaten bu kanunun yürürlük maddeleri. Keşke Yargıtay Kanunu'nda, Danıştay Kanunu'nda ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda, İcra ve İflas Kanunu'nda böyle çelişen maddeleri hep birlikte oturup çok daha iyi bir şekilde -burada tartışacağımıza- daha önceden, işin mutfağında tartışıp sonra buraya getirsek çok daha iyi olabilirdi diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

İnşallah, bundan sonra, daha önümüzde zamanımız var, rahat rahat, seçimden sonra...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İnşallah bizim dönemimizde olur Sevgili Başkanım.

BAŞKAN – Olur tabii.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Biz size güveniyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok gelir geçer bu şekilde, hiç merak etmeyin.

Süleyman Bey, buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Ceza Muhakemesi Kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair değişiklik öngören 12 maddelik bir teklif geldi.

Bu teklifte, tabii, olumlu maddeler de var, olumlu içerikler de var. Bizim ülkemizin en büyük sorunu adli yargılanma ilkesi, bağımsız yargı, yargıçların tarafsızlığı, mahkemelerin bağımsızlığı. Bununla ilgili daha farklı örnekler ya da kanun teklifleri gelmesi bizim temennimizdi. Tabii, bu gelenler içerisinde olumlu yanı olanlar da var ama bazı sınırlayıcı alanlar da var. Yani şunu demek istiyorum: Kendi dönemimizde, iktidarda bulunduğumuz dönemde biz kendi kadrolaşmamızı sağlamak için düzenlemeler yapacağız, yasaları indireceğiz, kanun hükmünde kararnamelerle 70'ten 50'ye indireceğiz, her türlü kadrolaşmayı sağlayacağız, belirli sayıda hâkim ve savcı ya da yeterli miktarda personeli koyacağız, ondan sonra, her şey tamam olduktan sonra "Demokratik hükümleri getireceğiz, demokrasiyi getirdik, yargıç bağımsızlığı, hukukun üstünlüğünü getirdik." diye çıkacağız. Böyle şey olmaz.

Böyle şey neden olmaz? Şimdi bakınız, öyle çelişkiler var ki, siz getirdiğiniz hükümde bir taraftan yazılı sınavdan yüzde 70, yüzde 30 mülakattan, diğer tarafta, ikinci sınavda, eğitim ve staj bittikten sonra, yüzde 60 yazılı sınavdan, yüzde 40 da mülakattan getiriyorsunuz. Yani aklıma şu geliyor: Yetmedi galiba, yetmedi, daha hâkim, savcı açısından yeterliliği sağlayamadınız, bu kanun hükmünde kararnameyle -olağanüstü hâl döneminde getirdiniz- 50'ye indirdiniz, 70'ten aşağı indirdiniz, kadrolaşmayı bitiremediniz, mülakatta da halledeceksiniz bazı sorunları diye düşünmek durumunda kalıyoruz. Arkadaşlar, bakın, bu ülkenin en büyük sorunu demokrasi, bu ülkenin en büyük sorunu yargı. Yargı bağımsız olmazsa ne yaparsanız yapın, vatandaş mahkemenin önüne gidip de hakkını arayamazsa, hak arama özgürlüğü ortadan kalkmışsa ne yaparsanız yapın, hangi maddeleri getirirseniz getirin bu iş olmaz. Vatandaş geldiği zaman mahkemeye hâkimin tarafsızlığına bakıyor, yargının bağımsızlığına bakıyor, mahkemelerin bağımsızlığına bakıyor. Orada yargılanan kişi o bağımsızlığı, tarafsızlığı görmediği takdirde, verilen kararların adil olması, adaletli olması mümkün değil.

Bu çerçevede, katkı sunan arkadaşlara teşekkür etmek istiyorum. Ama bir soru sormak istiyorum, önemli bir soru: Şimdi bu 2/1/2017 tarihli KHK'de bu indirim yapıldı, 70 aşağı indirildi. O tarihte hâkim ve savcı sayısı kaçtı? 70 barajı kaldırıldıktan sonra bugüne kadar mesleğe katılan hâkim ve savcı sayısı ne kadar olmuştur? Bu süreçte hâkim ve savcı yapılanlar hakkında -biraz önce Sayın Başkanımız da açıkladı, hizmet içi eğitim anlamında bir çalışma öngörüldüğünü söyledi- bugüne kadar herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Bu çerçevede Bakanlığın yargı stratejisi açısından da herhangi bir çalışması var mıdır? Bu çok önemli. En önemli soru burada, 70 barajı kaldırıldıktan sonra mesleğe katılan hâkim, savcı sayısı ne kadardır?

Ben Sayın Bakana sordum, "Bu süreçte alınan hâkim ve savcılarının AKP teşkilatlarına üye olan hâkim, savcı adedi ne kadardır?" diye sordum Mecliste ve "Bu soruyu kabul edemeyiz ve cevaplandıramayız." yanıtını aldım. Ama baktığımız zaman, bizim yerelde Aydın'da, genelde her ilde AKP teşkilatlarına üye olmuş, üyeliği aşalım, belediye meclisi üyesi olmuş, kadrolarında yönetim kurulu üyeliğine kadar gelmiş hukukçu arkadaşlarımızın çoğu şu anda 70 barajı kaldırıldıktan sonra

mesleğe katılan hâkim, savcılarda adedi o kadar fazla ki... Bu arkadaşlardan oluşan yargıç ve savcı mensuplarının adalet dağıttığını, herhangi bir siyasi davada objektif, tarafsız olduğunu söyleyebilmek adil yargılanma hakkının ortada olduğunu söylemekle aynı anlama gelir diye düşünüyorum. Bu konuda Adalet Bakanlığı temsilcileri bu sayıyı bildirirlerse memnun olurum.

Bu çerçevede, 10'uncu maddede ilginç bir hüküm var: "Sınavlarda başarılı olamayanlar -üçüncü fıkra- talepleri hâlinde Bakanlıkça merkez ve taşra teşkilatında genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanabilir. Aksi hâlde bunların adaylığına Bakanlıkça son verilir." Şimdi "atanabilir". Bu atama nasıl olacak? Burada, talep hâlinde taşra ve merkez teşkilatında genel idare hizmetleri sınıfında kadroya atama hangi şartlara göre yapılacak? Yazılı ve sözlü sınav puanlarına mı göre, yoksa mülakatla mı yapılacak? Burada yine liyakat mı aranacak, yoksa bugüne kadar hâkim, savcı atamalarında veya diğer personel atamalarında olduğu gibi, kişilerin -üzülerek söylemek durumundayım- etnik, dinî ya da cinsiyet durumları ya da ideolojik, siyasi tavırlarına göre kadrolaşma şikâyetlerini içeren, bu çerçevede yapılan atamalar şikâyetleri mi önümüzdeki günlerde devamlı bize gelecek? Bu konunun da açıklanmasını talep ediyorum. Başarılı olamayan arkadaşların merkez teşkilatlarında genel idare hizmetleri sınıfında kadroya atama usulleri nasıl olacak? Bu da önemli ayrıntılardan biri.

Bu çerçevede, mülakat... Çok önemli bir olay mülakat. Biraz önce sözümün başlangıcında söylediğim gibi, siz yargıçlık sınavına, savcılık sınavına giren vatandaşın, hukukçudan yazılı sınavda, yazılı sınavdan aldığı puanın yüzde 70'ini, sözlü sınavın yüzde 30'unu alıyorsunuz, başarı sıralamasına koyuyorsunuz, daha sonra o kazananları adaylığın içerisinde eğitim ve staj sürecine sokuyorsunuz, iki yıllık bir süreç, avukatlar için bir yıllık süreç, sonunda da, sınavda da yazılı sınavın yine yüzde 70'ini değil de yüzde 60'ını alıyorsunuz, mülakatın da yüzde 40'ını alıyorsunuz, başarı sıralamasını yapıyorsunuz. Mantık nedir? Bu mantık, yüzde 40'luk mülakatın mantığı nedir? Bunu anlamak mümkün değil. Yüzde 30 neden yüzde 40 olmuştur? Bir tarafta yüzde 30 varken neden artırımı gittiniz? Bunun mantığını da Sayın Adalet Bakanlığı temsilcilerine ya da kanun teklifini hazırlayan arkadaşlara sormak istiyorum.

Bir de mülakatlarda -biraz önce Sayın Vekil arkadaşım da söyledi- mutlaka mülakata giren heyetin, mülakat kurulunu siyasi endekslerle vermiş olduğu takdir yetkisi değil, vereceği puanlara göre değil, mutlaka ve mutlaka mülakatın kameraya alınması, daha sonraki yapılacak itirazların da yargıda değerlendirilmeye tutulması gerekir.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Arkadaşlar, Türkiye'ye demokrasinin gelebilmesi için yargının mutlaka bağımsız olması gerekiyor. Demokrasi olmadan ekonomi de olmaz, demokrasi olmadan Türkiye'nin geleceği olmaz. Yargı olmadan bizim de, vatandaşın da hakları olmaz. Bunun için, bugün yargılanan, bugün hakları ihlal edilen, adil yargılama hakkı ihlal edilen, ancak televizyonlarda, basında, medyada haklarını aradıklarına dair sesini duyuramayan insanların sözcüsü olanların lütfen önünü açın. Bizim konuşmalarımız buralarda kalsın, Mecliste yaptığımız konuşmalar her yerde duyurulsun. Bunun yollarını açın çünkü yargılanmak apayrı bir olay. Yargıda taraflı bir hâkimin, objektif olmayan bir hâkimin, siyasi talimatla görev yapan bir hâkimin, savcının, yargılama heyetinde bulunan bir yapının yargıladığı bir süje olmak o kadar kötü bir şey ki onu yargılanınca anlıyorsunuz. Bugün yargılananlar bu tarafta olabilir ama yarın siz de yargılanabilirsiniz. Onun için gelecekte yargı düzenini objektif, bağımsız, adil yargılanma hakkına uygun bir şekilde düzenleyelim ki yarın siz de yargılanırken bizler gibi "demokrasi" diye bağırmayın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Bu akademi kaldırıldığından dolayı mı bu eğitim yapılamadı Niyazi Bey?

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZI ACAR - Başkanım, malum, eğitim, bir takvim ve planlama işi. Aslında, bu takvim ve planlama kapsamında eğitimler yürüyordu ama rakamlar daha azdı çünkü akademinin kaldırılmasıyla beraber getirilen mevzuatta Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı altında “Hâkim ve Savcı Eğitim Merkezi” diye bir merkez kuruldu ve fiilen akademinin çalıştığı yerde çalışıyor şu anda. Orada eğitimler devam ediyor.

BAŞKAN – Eski usul, akademiden önceki usul.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZI ACAR - Eski usul ama yeni dönemde, 2019 yılında çok ciddi bir takvimleme yapıldı, Bakan oluru alındı. Çok yoğun bir şekilde eğitimler bu dönem yürütülecek.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Akademi niye kaldırılmış Sayın Başkanım? Akademiyi niye kaldırdınız?

BAŞKAN – Bilmiyorum, onlara sor.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Akademiyi niye kaldırdınız?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Arkadaşlarımızın sorusuna şurada teknik cevap var, onu verelim eğer uygun görürseniz.

BAŞKAN – İsterseniz konuşmalar bitince, not alın da öyle cevap verseniz daha iyi olur.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Çünkü aynı konular tekrar konuşulacak.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Akademi niye kaldırıldı? Aslında arkadaşımız ona bir cevap verirse...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şimdi, efendim, 15 Temmuz günü 14.785 hâkim, savcımız var; 15 Temmuz günü de 4.994 adayımız var, 15 Temmuz günü itibarıyla. 15 Temmuzdan sonra 3.908 hâkim, savcı ihraç olmuş, 15 Temmuzdan bugüne kadar 6.728 hâkim, savcı almışız; şu anda 19.399.

Mesele şu: Az önce arkadaşlarımız “70’ten niye indi?” dediler ya. Türkiye bir felaket yaşamış, 3.900, sonrakilerle birlikte 4 binin üzerinde hâkim, savcı ihraç etmişsiniz. Elinizde de 5 bin adayınız var. Sınav yapmışsınız -5 Ekim 2013- 600 kişi avukatlıktan hâkim alacaksınız, 1.800 kişiyi çağırmanız gerekiyor kanun gereği, 517 kişi yazılıyı geçmiş. Kadro 600, mülakata çağırmanız gereken 1.800, elinizde çağırabildiğiniz 517.

Bir sonraki sınav 1.500 kadro var, 4.500 kişiyi çağırmanız gerekiyor, 2.054 kişi ancak 70’i geçmiş.

Bir sonraki sınav... 1.500 kişi kadro, 4.500 kişide 506 kişi geçebilmiş sınavı.

BAŞKAN – Sınav çok kazık demek ki ondan mı? Başka izahı yok yani.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu sorunu görmüş Bakan.

BAŞKAN – Ya da hiçbir şey bilmiyorlar adamlar.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evet, hepimiz buna karşı çıkıyoruz, 54 puanla, 60 puanla hâkim, savcı alınmasını doğru bulan bu heyette hiç kimse olamaz, böyle bir şeyi savunamayız, doğru bir de değil ama şu tabloyu gören dostlar da haklı görmek durumunda diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Peki.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - “Kalitesiz de olsa alalım.” mı dediniz Sayın Vekilim?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne yapalım, yargılamayı bırakalım mı üstadım, bunlar hukuk fakültesini bitirmiş yani tatil mi edelim devleti?

Diğer bir konu 60 ve 70 mevzusu. Bunu biz arkadaşlarımızla uzunca tartıştık. Mesele şu: İlk başta mümkün olduğu kadar yazılı sınavı yüksek olsun. Hâkim, savcı adayını aldınız, iki yıl ve bir yıl eğittiniz, daha yakından tanıdınız. Bir arkadaşımız çok zeki, çok akıllı, iyi anlıyor, yazılıda her şeyi

tam yapıyor ama kendisini hiç ifade edemiyor, bazen davranış bozuklukları sergiliyor. 100 girdi, 70 aldı, otomatik olarak girmiyor. Bu endişeyi dile getirdi Bakanlık temsilcilerimiz, bize de makul geldi. Takdir, Komisyonun yani “Yaşadığımız ve bu işi yapan arkadaşların yıllardan beri tecrübesi budur.” dediler. Komisyon da milletvekillerimiz de böyle bir teklifte bulundu, takdir Komisyonun.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Hocam, size söz verdik herhâlde.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hocam, Anayasa’ya neresi aykırı buranın? Şimdi, oradan başlayalım, öbür tarafı nasıl olsa arkadaşlar anlatıyor.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Keşke konu sadece Anayasa’ya uygunluk ve aykırılık sorunu olsaydı ama hemen belirteyim mademki bu soruyu sordunuz.

İzninizle, önce selamlayayım sizleri ve teklif sahiplerini, sayın üyeleri ve konukları.

Hepiniz hoş geldiniz.

Aslında, Sayın Başkan, hatırlarsanız, yedi ay öncesinde ilk mevzuat çalışmamızdan sonra Adalet Komisyonu olarak zannediyorum 2’nci toplantı oluyor. Bilmiyorum oldu mu...

BAŞKAN – 3 herhâlde.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – 3 mü oluyor? Benim katılmadığım olabilir, doğru.

Aslında bu teklifi duyunca sevindim de sevinmedim değil çünkü gerçekten bizim ilk görüşmemizde uzunca üzerinde konuştuğumuz kanun teklifi ve 7145 sayılı olağanüstü hâlin üç yıl daha -kanunla bir bakıma- uzatılmasına dair kanundu ve o sırada birçok hususu konuştuk, tartıştık. Aradan yedi ay geçti ve şimdi ben şöyle umutlanmışım: Adil yargılanma hakkının tam görüşüleceği belki zaman ve mekân diye. Çünkü hatırlayacaklardır sayın vekiller, burada kabul edilen teklif, Genel Kurulda görüşülüyor iken partiler arasında tabii, müzakereler oldu, görüşmeler oldu, o sırada Anayasa Mahkemesinden ve Adalet Bakanlığından temsilciler gelecek bazı önerilerde bulundular ve madde eklemesi yaptık. Tazminat Komisyonuna Anayasa Mahkemesi önündeki bazı dosyaların aktarılması örneğinde olduğu gibi ve o sırada onlar daha fazla öneride bulunmuşlardı ama biz “Bunlar olağanüstü hâl niteliğinde sayılan bir kanuna girmesin, adil yargılanma hakkına dair bir reforma ihtiyacımız var, o önerilerinizi getirin, mademki farklı partiler burada anlaşabiliyorlar, bunu olgunlaştıralım ve biz daha geniş bir açıdan ele alarak düzenleyelim.” dedik, onlar da “evet” demişlerdi. Farklı parti temsilcileri vardı, Bakanlık temsilcileri ama o inisiyatifin, girişimin sonuçlanmadığını görüyoruz ve bu şekilde bir tür çok sınırlı bir yasa teklifiyle geldiğini ve yine torba olduğunu, torbadan rahatsızlığı, siz de deneyimli bir hukukçu olarak hâliyle ifade ettiniz, zannediyorum teklif sahipleri de bundan rahatsızlar. Ama bu torbanın şöyle bir özelliği var: Çok temel kanunlar torba, bir. İki: Mesela, bu torba o kadar aşırıya götürüldü ki Sayın Başkan, dün akşam oyladığımız Maden Kanunu’nda 46’ncı madde vesilesiyle şöyle bir çarpık düzenlemeye tanık olduk: 46’ncı madde nükleer santrallere dair kanun ve kanun hükmünde kararname maddesine kanun maddesini, aynı maddeye kanun maddesi ekledik yani yedi ay önce düzenlenmiş olan kanun hükmünde kararnameyi yasalastırarak yerde, biz, akşam oyladığımız kanunla aslında yasayı kanun hükmünde kararname hâline getirdik. Bu torbanın garabetini belirtmek açısından bunu bir örnek olarak zikretmeyi yerinde buldum.

Şimdi, tabii ki dile getirilenleri ben tekrar etmeyeceğim ama birkaç husus önem taşıyor, onları belirteceğim. Belki bir umut kaynağı olabilir. Mesela, biz, ben muhalefet ikinci parti mensubu olarak

diğer bazı partilerle hep bu 6771 sayılı Kanun'un meşruluğunu sorgulamıştık ve "Altıncı ayında siz de meriyetini sorguluyorsunuz." demiştim. Demek ki bu, sürdürülebilir bir metin değil. Gelin, bunu değiştirelim ve anayasal denge ve denetim düzeneğine geçelim parlamenter rejime diye. Burada "bakanlık müsteşarı" "müsteşar yardımcısı" gibi kavramlara hiç dokunulmadığını görünce umutlandım bir anda. Demek ki teklif sahipleri de bizim altı ay süreyle yönelttiğimiz eleştirilere katılıyorlar. Gerçekten bu, bir olağanüstü dönem düzenlemesi ve olağan döneme geçiş için bir irade beyanıdır diye benim açımdan en umutlandırıcı öge oldu bu teklif metninde. Bunun ötesinde tabii ki sayın üyelerin belirttikleri hususlar çerçevesinde kuşkusuz olumlu ve teknik düzenlemeler var, onlara bir diyeceğimiz yok ama benim açımdan dikkat çeken bu sınav konusu birinci husus.

İkinci husus ise hâkim ve savcılar için öngörülen puan sistemindeki haklı, anlaşılabilir değişiklik sonucu yeni uygulamanın en azından üç ayrı hâkim kategorisini yaratacağı hususu; Anayasa'nın –"Neresi anayasaya aykırı?" dediniz- 10'uncu maddesi açısından liyakat ve eşitlik ilkeleri bakımından söylüyorum.

Bir başka husus ise mesela ikincil denebilecek ama yeniden okurken, burada müzakere edilirken dikkate alınabilecek hususlar, Türk kültürü bir yandan, öbür maddede genel kültür, eğer gerçekten hâkim ve savcılık sınavı söz konusu olacaksa, o zaman genel kültür denir. Ama benim esasen burada dikkat çekeceğim husus, sınav hususu. Şimdi sınav konusunda gerçekten yakınılan hususlar geçmişte, hani bir gecede şu kadar, 3.900 hâkim ve savcı dediniz, değil mi? Ama onu şöyle kullanalım sayın üyeler: "Tamamen biz haklıydık." demeyelim o konuda, "Hepsi suçludur." demeyelim. Ben yedi aydır, sekiz aydır hiçbir biçimde bu kürsülerde kişisel mağduriyetimi dile getirmedim çünkü benim burada varlık nedenim, yasama çalışmasına katkıda bulunmak ama benim adımın yer aldığı kararnamenin yayımlandığı gece 7 Şubat 2017 gecesi ben hem Marmara Üniversitesinde Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Başkanıydım hem Sorbonne'da fiilen ve resmen ders veriyordum ama hiçbiri bu imza, bu kararnamenin altında bulunan şeyler, başta Meclis Başkanımız olmak üzere, burada yedi aydır "Senin suçun şu." demediler, diyemediler. Ve ben suçsuzum, buradayım, benim gibi yüzlerce, binlerce öğretim üyesi suçsuz ama onlar hiçbir şey yapamıyorlar, yurt dışına gidememe dâhil olmak üzere. Dolayısıyla biz "O gece şu kadar hâkim ve savcı ihraç edildi." derken hepsine suçlayıcı dil -siz kullanmadınız tabii ki ama- kullanmayalım derim çünkü olağanüstü bir işlemle bir anda yapılan yargısız infazlar -deyimimi lütfen hoşgörün, öyle oldu çünkü- daha sonra düzeltilmeli ve düzeltildiği zaman hepsinin gerçekten darbeci veya suçlu olmadıkları anlaşılacaktır. Bu açıdan 7145 sayılı Yasa'yı görüşürken biraz daha heyecanlı söylemler ortamını şimdi daha soğukkanlı ortam ve söyleme dönüştürelim derim ben. Bu hâkim ve savcılık sınavından önceki dönemde yani geçen yıllarda, on yıl önce, on beş yıl önce bizim mezun ettiğimiz öğrenciler, benim fakültemde örneğin dereceye girmiş "Hocam, ben testte 94 aldım, mülakattan döndüm." diyor. Öbürü geliyor diyor ki: "90 aldım mülakattan 3 kez döndüm, 4 kez döndüm, şu sorular soruldu." Şimdi bunlar tabii ki... Peki niçin döndün? "Hocam, dönmek için, mülakattan geçmek için bir referansa ihtiyaç vardı." Peki referansı kimden? "En azından milletvekili olmalı." filan. Şimdi, bu dönemi hep birlikte yaşadık.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yaşıyoruz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şimdi, yaşıyoruz, yaşamamak için belki biraz önce sayın vekillerin dile getirdikleri gibi nasıl ki biz hani o gece "İhraç ettiğimiz bütün hâkim ve savcılar suçludur." diyemiyor isek o zaman "Almış olduğumuz kişilerin hepsi yeteneksizdir." diyemeyiz kuşkusuz ama şimdi kabul edeceğimiz bu yasanın yürürlüğe girmesiyle sınav sisteminde kabul edilecek olan daha liyakatli ve yetenekli adaylar gelsin amacında birleşeceğiz kuşkusuz ama o zaman ne olacak? Bir, 12 bin küsur, 13 bin, dolayısıyla çoğu görevde eskiden alınanlar, iki, ara dönemde alınanlar, üç

yeni dönemde alınacak olanlar. Şimdi Türkiye Cumhuriyeti tek yapılı devlet, üniter devlet, eşitlik ilkesi üç ayrı hâkim ve savcı kategorisini kaldırabilecek bir devlet yapısına sahip değil. Bu açıdan bunu çok ciddi olarak düşünmemiz gerekir. Ara dönemde alınanlar için öngörülmesi gereken düzeltici veya önleyici veyahut da eleyici bir sistem ve yeniden alınacaklar için öngörülmesi gereken liyakat sistemi. Şimdi bu -örnek olarak söylüyorum- sınav sisteminde üniversite “öğretim üyesi”ni ben eklettim. Ama bu üniversiteden gelecek olan -ben önerdim eklenmesini- hepsinin mutlaka liyakat sistemine göre yükseldiklerini söyleyemeyiz. Şöyle ki: Mesela biz de birçok doktora jürisinde, doçentlik jürisinde unvan verdik ama ben aynı zamanda Fransa’daki jüriye katıldım. Şimdi sayın üyeler, bunu politik şeylerimizden ayrı olarak düşünelim. Düşünün Paris’e gidiyorsunuz, Strazburg’a gidiyorsunuz, Lyon’a gidiyorsunuz, orada bir doktora sınavı için ve doktora jürisine gelenlerin hemen hemen hepsi ayrı üniversiteden ve ayrı fakülteden geliyor. Şimdi bizde ise ayrı şehirden davet ettiğiniz zaman “Ödenek yok ki.” deniyor. Ve bizde jürilerde pasta, kurabiye konuyor, doktora jürileri sırasında. Şimdi bütün üniversitelerde...

BAŞKAN – Hocam, sizin anlattığınız taraf da çok fazla böyle anılır gibi değil yani.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, ama Sayın Başkan, fakat bunları eğer biz konuşmazsak o zaman yapacağımız düzenleme sağlıklı olmaz. Ben şunu söylemek istedim: Üniversite öğretim üyeleri gelsin ama bu, üniversitelerimizin güllük gülistanlık olduğu anlamına gelmiyor ama en azından buradaki ahbap çavuş ilişkisi ortadan kalksın diye ben o nedenle Fransa-Türkiye karşılaştırmasını verdim çünkü Türkiye’de de jürilerde ahbap çavuş ilişkisi ortaya çıktığı için. Şimdi siz sadece Yargıtay dersiniz, Danıştay dersiniz o zaman burada ahbap çavuş ilişkisi doğar ama üniversiteden biri gelirse o zaman bu ilişkiyi önlersiniz ve liyakat sistemine biraz daha yaklaşırsınız. Bu bakımdan jüri sisteminde değişiklik önemli olduğu gibi yani üniversitelerin katılımı nitelik açısından önemli olduğu gibi ve tabii ki kamera kaydı da önem taşımaktadır.

Bu bakımdan, esasen nitelik açısından sınava giriş hususunu belirttikten sonra, bir başka hususa daha değinmek istiyorum, çok büyük bir sorun. O sorun şu: Sayın Başkan, sayın üyeler; bu dönemde, bu son altı ayda yapılan düzenlemede OHAL kanun hükmünde kararnamelerinden hükümler alınarak onlar yasa hâline getirildi. Şimdi bu maddeler dururken, OHAL kanun hükmünde kararnamelerinden maddeler alınarak yasalara entegre edilmiş, monte edilmiş maddeler dururken o zaman biz bu dönemin olağanlaştığını söyleyemeyiz. Neden söyleyemeyiz? Çünkü esasen Olağanüstü Hal Kanunu uygulanmıyor. Peki, Olağanüstü Hal Kanunu uygulanmadığı hâlde, olağanüstü hâl kanun hükmündeki kararnamelerden alarak olağan kanunlara koyduğunuz hükümler olağan dönemde nasıl uygulanacak?

BAŞKAN – Hocam, özetleyebilir miyiz, süreyi kesmek istemiyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tabii, tabii, özetliyorum ama söylediğim şeyler tabii ki...

BAŞKAN – Biraz dağıldı gibi konu da o yüzden.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, hayır, hiç dağılmadı, ben kısa kesmeye çalışıyorum çünkü sonuçta bizim adil yargılanma arayışımız söz konusu olduğu için biz bu düzenlemeyi yapabiliriz, bu düzeltmeleri yapabiliriz ama olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnamelerinden aldığımız ve olağan kanunlara koyduğumuz, aynen aktardığımız maddeler yürürlükte olduğu süreçte bu tür düzenlemeler hep palyatif kalacaktır ve eşitlik ilkesini bozacaktır. Nasıl ki 3 ayrı hâkim kategorisi yaratıldı ve Türkiye Cumhuriyeti gibi üniter bir devlette 3 ayrı hâkim kategorisi sürdürülebilir değildir diyorsak, o zaman bu mevzuatı da ayıklama gereği bulunmaktadır ve bu açıdan mutlaka olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnamelerinden Ceza Muhakemeleri Kanunu’na konulan maddelerin yeniden gözden geçirilmesi gerekir. Onlar gözden geçirilmezse bu düzenlemeler palyatif kalacak diye

düşünüyorum.

Son olarak belirteceğim husus adil yargılanma hakkına dair düzenleme olacaktır, reform olacaktır. Sayın Başkan, hatırlayacağınız üzere, onu o zaman da konuşmuştuk. Sonra Mecliste yapılan görüşmelerde Adalet Bakanı, Anayasa Mahkemesi temsilcileri geldiği zaman o sırada da konuştuk, biz eğer bu kanunu bir adil yargılanma kodu olarak alırsak, düzeltici, o zaman olağanüstü dönemden olağan döneme geçiş kanunu olarak alırsak zannediyorum önemli bir katkımız olacaktır. Bu açıdan da zannediyorum arkadaşlar bir alt komisyon kurulması konusunda önerge vermişlerdir ya da vereceklerdir. Bu, tabii ki sayın vekillerin yaptıkları hazırlığın değersizleştirilmesi anlamına gelmemektedir çünkü burada birçok teknik ve olumlu husus vardır ama bu, çok palyatifdir. Bu tür bir yasa faaliyeti, bizim mevcut olan daha büyük adil yargılanma hakkı sorunlarının ikinci plana atılması, bunların bulunmadığı veya önemsiz olduğu, ikincil olduğu biçimde bir izlenim yaratacaktır. Bu bakımdan, buradaki olumlu düzenlemelere kuşkusuz “evet” ama olumsuzlara, değindiğim ve arkadaşların değindiklerine mutlaka “hayır” dememiz lazım. Ama esasen bu vesileyle madem ki artık 7145 sayılı Yasa’nın çok ötesine geçmiş bulunuyoruz, o zaman bir alt komisyon yoluyla ciddi bir reformun adımının atılması için de bir vesile kabul etmemiz dileğiyle sözlerime son veriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, çok kıymetli Komisyon üyeleri; incelediğim kadarıyla kanun metni eksiklikleri gidermek adına teknik anlamda olumlu olarak bulunmaktadır, ufak tefek eksiklikleri olmasına rağmen uygulamada meydana gelebilecek aksaklıkları gidermek adına düzenlenmiş. Komisyona getiriliş şekli farklı olabilir. Benim burada hukukun temel ilkelerinden, yargının bağımsızlığından söz etmek gibi bir haddim yok çünkü burada bulunan arkadaşların tamamı bu bilgilerle donatılmış insanlar, dolayısıyla bu tür laflarla sizin vaktinizi de almayı kendi adıma uygun görmüyorum.

10’uncu maddede, avukatlık mesleğinden gelen hâkim adaylarının staj süresinin bir yıl olması öngörülmüyor. Ancak günümüzde gerek avukatlık stajı gerekse avukatlık mesleğinde yetiştirme şartları dikkate alındığında bence bu sürenin de iki yıl olmasının -ki özlük haklarında bir kayıp olmayacak, ücret alacaklar- yargı dağıtıcıları anlamında ulaşılmak istenen hedefe daha uygun olacağı kanaatindeyim. Yani avukatlıktan gelen arkadaşların da staj süresinin iki yıl olmasının uygun olacağı düşüncesindeyim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Tufan Bey.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de çok uzun konuşmayacağım.

Öncelikle, benden önce konuşan hocamın görüşlerine tamamıyla katılıyorum, diğer arkadaşların da görüşlerine tamamıyla katılıyorum. Artık bu memlekette torba kanunla düzenlenebilecek herhangi bir alan kalmadığı kanaatindeyim. Çok acele ediyorsanız zaten Cumhurbaşkanlığı kararnameleri artık Anayasa yargısına tabi ve kanun hükmünde, o anlamda Sayın Cumhurbaşkanımız bu sistemle beraber bu düzenlemeleri yapsın, koysun, kamuoyu da oradan duyar ama derli toplu bir yasa çıkaracaksa ve düzenleme yapacaksa torba kanunla gelmesin, muhalefetin de katılımıyla birlikte oluşturulacak komisyonlarda bu işler iyice tartışılsın ve hazırlansın.

Şimdi, Sayın Başkanım, Türkiye, çelişkiler bakımından oldukça zengin bir ülke, siyaset de bu

çelişkiler üzerine inşa ediliyor maalesef. Yargı ise son yıllarda, özellikle 2010'da "reform" adı altında yargıya yapılan bir darbeye iktidarın -dönem dönem de cemaatle ortak olarak- biraz Anayasa'dan aldığı yetkilere dayanarak tarafsız kalmaya çalışan, tarafsızlıktan kastettiğim de iktidar gözlerinin içine baktığında baktığını anlamayan kurumları tasfiye için bir araç, bir silah olarak kullanılan bir organ hâline geldi maalesef. Hatırlayın işte, 2010'dan hemen sonra orduda, üniversitelerde, sivil toplum örgütlerinde, basında, memlekette ne kadar bağımsız düşünmeye çalışan ve ülkenin yararını kendi kişisel çıkarlarından çok daha önde tutan aydınlık yüzlü insanlar, aklınıza ne kadar şey geliyorsa hepsi tasfiye edildi. Bir dönem geldi ben demin, Türkiye Adalet Kurumunu niye kapattınız diye sordum, bir cevap alamadım. Benim Türkiye Adalet Kurumunun bütçesinde ve kanunlarında birkaç konuşma fırsatım oldu, orada yargıç yetiştirilmiyordu, orada -az evvel söylediğimi bir daha tekrar etmekte bir zarar görmüyorum- iktidar baktığında gözlerinden ne dediğini anlayan ve anında, şak diye uygulayan tek tip memurlar yetiştiriliyordu, Türkiye Adalet Kurumunda. Tam bir totaliter rejime hizmet edecek bir kitleydi yani görevliler yetiştiriliyordu Türkiye Adalet Kurumunda. Kapatıldı, çok iyi oldu, isabet oldu ama kapatma gerekçeniz çok farklıydı. Bakın, size hizmet etsin diye kurulan Türkiye Adalet Kurumu, cemaatin elinde bir silah hâline geldi. Orada atamaları takip ederseniz, atamaların tamamı yani 20 kişilik genel kurulun 17'si, 16'sı -başkan dâhil, başkan yardımcıları dâhil- tek imzayla ve Adalet Bakanın önerisiyle önce Başbakanın, sonra Cumhurbaşkanı tarafından atanıyordu. Yani, kimsenin bir işine yaramadığı görüldü. Yargı bağımsız olmak zorunda arkadaşlar. Yargıç, devlet memuru değildir.

Hocam dedi ki: "Ben kişisel mağduriyetim üzerinden konuşmayacağım." Vallahi espri olsun diye ben bir şey söyleyeyim: Tabii on yedi yıldır iktidarda olduğunuz için Türkiye'de olumsuz ne varsa bütün sorumluluk sizin üzerinizde, Adalet ve Kalkınma Partisinin ve iktidarlarının üzerinde. Bu anlamda, eğer 70 puan alacak 500 hukuk fakültesi mezunu bulamıyorsanız hukuk eğitimini de sorgulayıp buradan da size bir günah ve bir suç addetmek, bir kusur addetmek bence çok olağandır.

BAŞKAN – Bunu hocama da sormak lazım bence.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Hocam anlattı onları.

Şimdi, bizim zamanımızda da 500 kişilik kontenjan olurdu, 400 kişi başvururdu. Ben o 400 kişinin içerisinde mülakatta elenmiş bir arkadaşınızm. Hukuk fakültesini de 12'nci olarak bitirmişim, sonradan öğrendim. Yani, demek ki Türkiye'deki bu zihniyet hiç değişmemiş. Ha, yine de Allah razı olsun bizi eleyenlerden, bugün geldik, Adalet Komisyonunda milletvekili olarak konuşmak da bize nasip oldu. Aynı dönemde benimle beraber elenen bir arkadaşım daha vardı Çorum'dan, o da hukuk fakültesini dört yılda, haziranda bitirdi, muhtemelen o da dereceyle bitirmişti, biz ikimiz eledik; diğer arkadaşlarımız hâkim, savcı oldular, Allah yollarını açık etsin ama o dönemde olan hâkim, savcılar her şeye rağmen bu dönemdeki hâkim ve savcılardan çok daha objektif ve çok daha vicdanlıydılar, çok daha tarafsızdılar, çok daha bağımsızdılar; bunun da burada altını çizmek istiyorum. Tabii, hukuk fakültesinde veremediğiniz eğitimi staj kurumlarında veya Adalet Akademisinde veya Hâkim Eğitim Merkezinde falan vermeniz mümkün değil. Hocamın yanında bunları söylemek belki çok doğru değil ama öncelikle, Türkiye'deki hukuk eğitimini yeniden ele alıp -ki bunu da sadece iktidar yapmasın, yaptığı işlerde gerçekten olumlu sonuçlar ortaya çıkmıyor, bu, artık bir memleket sorunu hâline gelmiş- yeniden düzenlemek gerekiyor.

Şimdi, geçmişte Danıştay kararlarıyla mülakatlarda görsel ve sesli olarak kayıtlar alınıyordu geçmişte yani bu bir kanuna falan da dayanmıyordu işin esasında ama o kriteri sağlamak için, sınavlardaki objektifliği sağlamak, denetlemeyi sağlamak için Danıştay kararıyla getirilmişti. Yani birkaç defa engellemeye çalıştı iktidar, sonra tuttular kanun çıkardılar. Danıştay her şeye rağmen denetliyordu yani her koşula rağmen, sonra yasayla bunu değiştirdiler. Ya, mülakatlardaki bu kayıtları

niye engelliyoruz? Yani eğer mahkeme karar verecekse oradaki kayıtları da görsün ve objektif olarak...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydn) – Arkadaşlar bitirsinler, ondan sonra biz konuşmaya devam edelim.

BAŞKAN – Yok, bir şey soruyorlar.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bizim oradan bir beklentimiz yok, biz kamuoyuna mesaj vermeye çalışıyoruz. Kamuoyu dinlesin ki 31 Martta etkili bir şekilde tepkisini gösterebilir.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, tabii, bu sınavların denetlenmesi bakımından orada bu kayıtların yapılmasında kesinlikle sonsuz fayda var. Sayın Başkanım, tabii, sonsuz fayda var ama “Bu, yargıya gitse ne olur?” diye de düşünmeden edemiyorum birkaç sebeple. Birincisi: Çok politize olmuş artık yargı. Herkes önemli davalarında AKP’li avukat arıyor, önceden cemaatçi avukat arıyorlardı üç-dört sene öncesine kadar, vallahi şimdi AK PARTİ’li avukat arıyorlar yani siz de görüyorsunuzdur. Benim de bir davam olsa ben de AK PARTİ’li avukat tutacağım, öyle diyeyim çünkü bir şekilde gidip etkileyebiliyorlar. Bu, gözle görülür hâle geldi artık ama yazık ediyorsunuz bu memlekete, bunlar doğru şeyler değil. Zaman zaman tabii ki iktidar kendisine yakın insanları belli yerlerde görmek ister ama bu, yargının en alt basamağına kadar sirayet etmemeli.

Mülakatlar önemli ama mülakatın puanının bu ortamda bu kadar yüksek olmasını doğru bulmuyorum çünkü az evvel bir arkadaşımız söyledi “Davranış bozukluğu ve kendini ifade edememe.” diye. Bu, eskiden beri böyledir yani derler ki: “Kekemelik var mıdır? Hâkim, savcı olmasına engel olacak başka bir fiziksel engeli var mıdır?” Bunlar artık, tıbben raporlarla tespit edilebiliyor. Bana göre mülakata da gerek yok. Mülakatın puanının yüzde 10’lara, 5’lere, çok daha aşağılara düşürülmesinin hâkim, savcı alımındaki objektifliğin sağlanması bakımından önemli olduğunu düşünüyorum. Her şeyden de önemlisi niyettir arkadaşlar, niyet kötü olursa dünyanın en iyi kanunu da çıkarsanız uygulayıcıların niyeti kötü olursa iyi bir sonuç alamazsınız. Bu anlamda ne kadar denetlersek denetleyelim, niyetlerimizi de düzeltmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Rafet Bey.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, teklifin tümü üzerinde genel bir değerlendirme yaptığımızda bazı maddeler kanunlar arasındaki uyumu sağlamak, bir kısım maddeler aksaklıkları gidermek için düzenlenmiş.

Arkadaşlarım maddeler üzerindeki eksikliklerden bahsettiler, ayrıca onlara değinmeyeceğim ancak son yıllarda gelen kanunların uygulaması sırasında çok fazla değişiklik teklifleri geliyor. Bunun en büyük nedeni -arkadaşlarımız da bahsetti- torba yasalarla gelen, yeterince tartışılmayan, incelenmeyen, özellikle Anayasa Komisyonunu çok yakından ilgilendiren baroların, üniversitelerin hukuk fakültesi bölümlerinin, Yargıtayın, Danıştayın görüşleri alınmadan, aceleyle düzenlenen, sadece o günü kurtarmak için yapılan yasal düzenlemeler uygulamada mutlaka aksaklık doğuruyor ve sık sık yeni düzenlemelere ihtiyaç doğuyor. Ben kendim de yirmi yedi yıl cumhuriyet savcılığı yaptım. Örneğin, Türk Ceza Kanunu kabul edildi, uygulama sırasında o kadar çok madde değişti ki artık biz takip etme zorluğu yaşıyorduk ama bu yasalar hazırlanırken, çıkarılırken yeterince tartışılmazsa, konuşulmazsa, bu konudaki uzmanların, bütün ilgili kurumların görüşü alınmazsa sık sık yasa değiştirmek zorunda kalıyoruz, sık sık düzenlemeler yapmak zorunda kalıyoruz. Şimdi, bu nedenle, öncelikle, bu torba yasa olayından –gerçi vazgeçileceği söylenmişti ama- derhâl vazgeçip, her kanun teklifini getirip detaylı tartışmasını, incelemesini yapmak zorundayız.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, 2802 sayılı Yasa'da yapılan değişiklikler doğrudur. Evet yani aslında, iki yıllık staj da azdır, tabii, staj süresi çok uzatılamayabilir ama açıkçası, 22 yaşındaki bir gencimiz milletvekili olabilir, bakan olabilir, başbakan olabilir ama hâkim olamaz. Bakın, cumhuriyet savcılığını ayırıyorum yani 22 yaşında hâkim atadık biz, bir hafta staja soktuk, hâkim olarak atadık.

BAŞKAN – Savcılığı niye ayırdın şimdi ya? Yanlış ettin.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Pardon Başkanım?

BAŞKAN – Savcılığı niye ayırdın diyorum, aşağıya düşürdün.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Başkanım, şimdi, aslında, çağdaş hukuk sistemlerinde savcılar ayrılır. Daha doğrusu, savunma makamını nasıl ayırıyoruz, iddia makamı da ayrılmalı.

BAŞKAN – O açıdan “Ayırdık.” dersiniz o başka yani öbür türlü değil.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Yok, açıdan söylüyorum, şöyle: Mecellede bilirsiniz, işte, hâkim tarifi çok farklıdır, cumhuriyet savcısı tarifi değildir o, hâkim tarifidir.

BAŞKAN – Tarifi kendisi yapar cumhuriyet savcısı.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Kendi yapar ama hâkimlik çok daha farklıdır yani sadece bilgiyle hâkimlik yapılmıyor, o yaşadığı süreçteki tecrübeleriyle, olgunluğuyla yapıyor. O tarafsızlığı orada kazanıyor. Ama biz 22 yaşında hâkim yaparsak, sadece bir hafta staj yaptırarak hâkim atarsak gülünecek kararlarla karşılaşırız. Bu nedenle, bu süre daha da uzatılabilir. Aslında, o anlamda böyle bir teklif daha geniş yapılırdı. Gerçi Adalet Bakanlığımız yargıda reform anlamında çalışma yapıyor, dilerim oralarda bunlar değerlendirilir ama öyle günü kurtarmak için artık bu kanun tekliflerini bırakmamız gerekiyor.

Ben dilerim, bundan sonra gelecek kanunlarda hakikaten torba kanunu havası dışında, tartışılacak, bütün her yerde konuşulacak... Yani hep uygulamada karşılaşmayalım eksikliklerle. Biz önceden bunu görebilmeliyiz, görmek durumundayız. Eğer birimiz göremeyeceksek bir başkası görecektir, ona göre kanun hazırlayacağız. Uygulayıcılar da bu süreçte ne yapacaklarını şaşırmayacaklar, bilecekler her şeyi.

Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Ahmet Bey, buyurun.

AHMET ŞİK (İstanbul) – Teşekkür ederim, herkese merhaba.

Şimdi, genel bir tespit yapacağım ama öncesinde sadece 5'inci madde görüşülürken şöyle bir ek önerge vermişim zaten, burada da sözlü olarak ifade etmek istiyorum. Mülakatlarla ilgili çok fazla haklı şikâyet söz konusu oluyor basına ya da çeşitli yollarla milletvekillerine ulaşan kişiler tarafından. Bunun çözümü çok basit, geçmişte var olan bir uygulamayı hayata geçirmek. Bu da mülakatlarda kamera sisteminin getirilmesi. Bu, şeffaf ve denetlenebilir olmasını sağlayacak; buna özen gösterilmesini rica edeceğim.

Bir genel değerlendirme yapmak istiyorum. Türkiye yargısı her zaman sorunluymuştu, bu hepimizin üzerinde mutabık olacağı bir şey. Yani üzerinde konuştuğumuz, sıklıkla eleştiri konusu yaptığımız hukuksuzluklar sadece bugüne ait değil ve sadece sizin iktidarınız döneminde de olmuş şeyler değil ama vurgulamakta fayda var ki hiçbir zaman böylesine pespaye değildi, hiçbir zaman evrensel hukuk normlarıyla arasındaki uçurum böylesine derinleşmemişti çünkü geçmişte en azından bir adliye vardı, artık o da yok çünkü yargı mensubu olmanın ön koşulu liyakat değil, biat.

Sayın milletvekili -şu an burada yok ama- biraz önce yargı mensuplarının yetersizliğine yönelik eleştirile binaen “Ne yapalım, yargıyı mı kapatalım?” dedi şaka yoluyla. Aslında istemeden de olsa çözümü dile getirdi; evet, bu yargıyı tamamen kapatıp hukuk normlarıyla mesleğini yerine getiren bir

yargı inşa etmemiz gerekiyor çünkü başka türlü bu sorunu çözenin yolu yok ve fakat bu çözümün de mümkün olmadığı ortada. Bu yüzden, sorunu çözmeye yolunda aslında ciddi bir adım atılabilir, buna ilişkin yasal düzenleme ve mevzuat var zaten, o da şu: AİHM’in tespit ettiği hukuksuzluklardan doğan tazminat cezalarının ihlale neden olan kişilerden rücu edilmesini düzenleyen hükmün uygulanmasını sağlayabilirsiniz ve bu olduğunda yargı mensuplarının hukuka dönüşündeki hızına inanın siz de şaşırırsınız. Yani o zaman ayrıca bir eğitime daha ihtiyaç yok çünkü o hukuksuzlukları yapmamak için hepsi oturup uluslararası ve ulusal normları çalışmak zorunda kalacaklar. Öyle olduğunda, mesela bugün hapiste iddianamesiz dört yüz yetmiş ikinci gününü dolduran Osman Kavala hapiste olmayacaktı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Selahattin Demirtaş hakkında ihlal kararı vermesinden sonra Cumhurbaşkanı, her kim olursa olsun, “Karar bizi bağlamaz, karşı hamlemizi yapar, işi bitiririz.” diyemezdi ve bu konuşmadan altı gün sonra da bölge adliye mahkemesi herkesi şaşırtan bir hızla hukuksuzluğu onaylamazdı.

FETÖ’cü oldukları iddiasıyla meslekten ihraç edilen ya da tutuklanan yargı mensuplarının hazırladığı dosyalarla ilgili, özellikle iktidarını ilgilendirenlerle ilgili haklı olarak kumpas davaları açtınız ve o dosyalar hükümsüz kılındı. Aynı duyarlılığı başta KCK dosyaları olmak üzere, yine haklarında FETÖ’cü olduğuna ilişkin kuşku bulunan, iddiada bulunan ya da haklarında dava açılan, kararlara imza atan savcı ve hâkimlerin açtığı diğer dosyalarda da uygulanması bizi hukuka daha yakın kılmayacak mı? Ya da Halkın Hukuk Bürosu avukatları, Çağdaş Hukukçular Derneğine mensup avukatlar, tahliye edilmelerinin ardından gelen talimat üzerine bizzat aynı mahkeme tarafından ertesi gün tekrar tutuklanmayacaktı ve bu çelişkili iki karara imza atan mahkeme üyeleri de kızığa alınmayacaktı, sürgüne gönderilmeyecekti ya da Altanlar davasında olduğu gibi, bütün Türkiye yargısının en üst organı olan Anayasa Mahkemesinin kararlarını çiğneyen ilk derece mahkemelerine mensup yargıçlar olmayacaktı ve onlar terfi ettirilmeyecekti. Yani aslında sorunun çözümü basit, hızlıca yapılması gereken şey hukuka tekrar dönüş; bunun için de güç sizde, yetki de sizde, çoğunlukta sizde. Eğer gerçekten bir hukuk ve demokrasi devleti inşa etmek istiyorsanız, buyurun, hodri meydan ve buna ilişkin muhalefetten herhangi bir itiraz geleceğini de sanmıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Geneli üzerindeki görüşmeler sona ermiştir.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Katılımcı arkadaşlardan maddeler üzerinde söz almak isteyenlere söz vereceğim. Ayrıca, bazı konuların açıklanmasını istediğimiz takdirde biz de kendilerine doğrudan soru soracağız.

Evet, 1’inci maddeyi okutuyorum:

CEZA MUHALEMESİ KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı icra ve iflas Kanununun 364 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kırk bin” ibaresi “ellisekiz bin sekiz yüz” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz...

Alpay Bey, siz mi söz istediniz?

Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Önergeleri ayrı ayrı mı okutacaksınız, birlikte mi?

BAŞKAN – Önergeyi sonra okuyacağız, maddeyi okuduk şimdi. Madde üzerinde...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Hem madde hem önerge tek konuşma...

BAŞKAN – Önergede konuşma yok zaten, madde üzerinde konuş, önergeyi oylarız.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tamam efendim, teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, bu madde Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile İcra ve İflas Kanunu'nun istinaf sınırlarını eşleştiriyor. Aslında teknik olarak hukuk tekniğine baktığınız zaman bu maddede herhangi bir aykırılık görülmemekle birlikte, adil yargılanma hakkı, savunma hakkı ve adalete etkin bir şekilde erişim haklarını göz önüne aldığımız zaman, bu parasal sınırı çok yükseltmememiz gerektiği görüşündeyiz. Bu nedenle biz maddenin tamamen tekliften çıkarılması görüşündeyiz.

Sayın Başkan, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, başka söz yok.

Önerge var, önergeyi okutuyorum.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan “Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 1’inci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen	Süleyman Bülbül	Tufan Köse
Mersin	Aydın	Çorum
Turan Aydoğan	Rafet Zeybek	
İstanbul	Antalya	

Gerekçe:

Bölge adliye mahkemesine başvuru için maddi sınırın artırılması ile vatandaşın savunma hakkı, adalete etkin erişim hakkı miktar itibarıyla aleyhe değiştirileceğinden anılan maddenin teklif metninden çıkartılması adil yargılanma hakkı için önem taşımaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

Bu, yeniden değerlemeyle otomatik olarak artan bir şey herhâlde, o şekilde gidiyor.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 2004 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “326 ve 363 üncü” ibaresi “326, 363 ve 364 üncü” şeklinde, “onmilyon lirayı” ibaresi “on Türk lirasını” şeklinde ve maddenin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“363 ve 364 üncü maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarihteki miktar esas alınır.”

BAŞKAN – Evet, söz yok.

Önergeyi okutuyoruz arkadaşlar.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan “Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 2’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen	Turan Aydoğan	Tufan Köse
Mersin	İstanbul	Çorum
Rafet Zeybek	Süleyman Bülbül	
Antalya	Aydın	

MADDE: Madde 2 fıkra (2) “363. ve 364. Maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında davanın açıldığı tarih esas alınır.”

Gerekçe:

Dava açılırken müddeabih ne ise istinaf ve temyiz sınırları da ona göre belirlenmelidir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Başkanım, orada kısa bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN – Peki. Yani önergede konuşmuyoruz ama maddenin genelinde gibi değerlendirelim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Bu teknik bir madde, önerge de teknik bir önerge.

Şimdi, daha demin geneli hakkında konuşurken Turan Vekilimiz de söyledi, davayı açarken müddeabihe göre sınır neyse temyiz ve istinafta da o olmalı çünkü açılan davanın kaç yıl süreceği belli değil. Daha sonra, iki üç yıl önce çok değerli olan bir para daha sonradan değeri düşebilir, müddeabihin değeri düşebilir. Bu nedenle, biz bu konuda dava açıldığı tarihlere göre belirlenmesini uygun gördüğümüzü arz ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teklif sahibine bir soralım bakalım, neden böyle bir düzenleme yapılmış?

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Sayın Başkanım, biraz önce Sayın Aydoğan da bunu doğal hâkim ilkesine aykırılık şeklinde ifade ettiler. Ama burada, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun “Parasal sınırların artırılması” başlıklı ek madde 1’in (2)’nci fıkrasında “... parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarihteki miktar esas alınır.” şeklinde zaten şu anda mevcut bir uygulama var. Burada bütün hukuk yargılamalarında bir uygulama birliğinin oluşturulması açısından bu hükmün getirildiğini söyleyebiliriz. Dolayısıyla, doğal hâkim ilkesine de bir aykırılık bu anlamda teşkil etmiyor.

Teşekkür ediyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yani Alpay ağabey, yani asliye hukukta -genel mahkemeler açısından söylüyorum- parasal sınırdaki vatandaşlarımız 58 bin...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tutanağa geçmesine gerek yok yani.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok yani onu sağlamak önemli bir şey ama icra mahkemelerinin tek kalması da doğru değil yani.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Aynen katılıyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çünkü kargaşa yaratır orada.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tabii, İcra İflas’ta olduğu gibi aslında Hukuk Muhakemeleri’ni de ona göre düzeltmemiz lazım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Aynen öyle.

BAŞKAN – Efendim, kendinizi tanıtırsanız iyi olur.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU ÜYESİ ŞANVER KELEŞ – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, İcra İflas Kanunu'ndaki değişikliklerin gerekçesini kısaca bir açıklamak istiyorum.

Şimdi, İcra İflas Kanunu'nda 363'üncü madde temyize ilişkin bir hüküm. 2003 tarihinde İcra İflas Kanunu'na ek madde 1 getirildi. Bu, yeniden değerlendirme oranına göre artışı içeren bir hükümdü ve buna göre her yıl artış yapıyordu. Daha sonra, 5311 sayılı Kanun geldi. Bu 5311 sayılı Kanun, bölge adliye mahkemeleriyle ilgili bir kanun ve bu kanun gereğince İcra İflas Kanunu'nda da değişiklikler yapıldı. Bu da 363 ve 364'üncü madde olarak ortaya kondu. 363'üncü madde istinafi düzenliyordu, 364 temyizi düzenliyordu. Bu durumda, ek madde 1, 2003 tarihinde yürürlüğe girdiği için, 2005 tarihinde bu 5311 yürürlüğe girdiği için bu onu kapsamadı. Bu durumda biz dedik ki bu ek madde 1'deki artış hükmünü sadece istinaf için uygulayalım çünkü o da 363'tü. Fakat bu arada 364 yani temyizle ilgili hüküm açıkta kaldı, onunla ilgili bir artış getirilemedi maalesef. Bu durumda, istinafa ilgili, istinaf sınırı her geçen yıl artarken temyizle ilgili sınır sabit kaldı. Bundan dolayı HMK'de ise ek madde 1 getirilmişti ve ona uygun artış yapıyordu. Fakat 2016'nın Aralık ayında getirilen bu hüküm, İcra ve İflas Kanunu'nda getirilmediği için ve eski ek madde 1 de 364'üncü maddeye uygulanamayacağı için bizim temyiz sınırı sabit kaldı, 40 bin lirada kaldı. Fakat şu anda HMK'deki hüküm 58 bin lira. Bundan dolayı, aradaki farkı kapatmak için getirilen bir düzenleme ve 58 bin liraya çıkarıldı.

Şimdi, tabii, ikinci bir farklılık HMK'deki hüküm, hükmün verildiği tarih esas alınıyor temyiz sınırı. Oysa bizde ise değişik bir hüküm var, ek madde 1'de şöyle kısaca söylersem, diyor ki: "Yargıtayın bozma kararı üzerine yeniden bakılan davalarda bu uygulanmaz." Bu, şu anlama geliyor: Daha önce bir karar verilmiş ve temyizi kabil, temyiz aşamasından geçmiş, bozulmuş, ondan sonra yeniden ilk derece mahkemesine geldi, bu karar verildi. O sırada eğer temyiz sınırı artsa dahi yine Yargıtay buna bakmakla görevliydi, bu hüküm onu gerektiriyordu o yüzden, HMK'de ise böyle değil. Yani Yargıtayın temyiz aşamasından geçip Yargıtayda bozulsa ve daha sonra ilk derece mahkemesine gelse ve o arada temyiz sınırı yükseldiği zaman temyizi kabil olmayacak ve kesinlikle reddedilecek, şu andaki düzenleme bu. Şu anda getirilen değişiklik, İcra İflas Kanunu'ndaki bu düzenlemeyi HMK'ye paralel hâle getirmek. Yani doğru, yanlış tartışılabilir, ayrı bir şey, sadece paralel olması açısından bu hüküm getirilmiş.

Tabii, bu arada geçici madde 16 getirildi, neden? Çünkü "2/12/2016 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar verilen nihai kararlar bakımından 364'üncü maddede düzenlenen temyiz yoluna başvurma sınırı, kırk bin lira olarak uygulanır." Çünkü bu sabit kalan 40 bin lira yürürlük tarihi kadar devam edecek. Bu daha önce 10 bin liraydı, 2016'nın 12'nci ayında 40 bin lira olarak geldi, sabit kaldı.

Tabii ki yürürlük tarihine kadar bu aradaki fark kapanacak fakat burada yine bir eksiklik görüyorum. Şu anda bu kanunun yürürlüğünden önce verilmiş olan kararlar bakımından ise yine bir adaletsizlik söz konusu olacak. Şöyle ki diyelim: Bu, önceki ek madde 1'deki hüküm kalsaydı, temyizi kabil olacak bir durum yeni gelecek geçici madde dolayısıyla temyizi kabil hâle gelmeyecek. Yani bu durumda da bunu telafi etmek için şöyle bir hüküm getirilebilir, tabii bu düzeltilebilir şu anda şey yaptım: Ancak bu kanunun yürürlüğünden önce verilmiş olan kararlar için geçerli olmak üzere bozma kararı üzerine yeniden bakılan davalarda bu hüküm uygulanmaz. Ne demek? Yani bu artış hükmü uygulanmaz. Yani yürürlükten önce verilmiş olan kararlar için bu hüküm uygulanmaz. Bu durumda ne olacak? Eğer bozulmuşsa daha sonra, şu anda da bozulmuş olabilir, elimizde mevcut olan dosyalarda da olabilir, daha sonraki aşamada da bozulmuş olabilir. Bu durumda artış hükmü uygulanmayacak ve onun verildiği tarih neyse ona göre temyizi kabil mi veya değil mi buna bakacağız. Yani bu aşamada bu hükmü de bir ihtiyaç var, bunu yine redakte edip düzgün bir şekilde koyabiliriz.

Kısaca gerekçeler bunlar Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ama burada sizin dediğiniz gibi olmadığı için daha lehe bir hüküm oluyor. Yani davacı veya davalı neyse temyiz edecek kişinin lehine bir hüküm görünüyor mevcudu, değil mi?

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU ÜYESİ ŞANVER KELEŞ - Bu tabii, bir tarafın lehine, öbür tarafın aleyhine de söz konusu olabilir çünkü şu anda herkesin bir beklentisi söz konusu. Yani yürürlüğe girmeden önce... Şu anda derdest bulunan davalar için söylüyorum. Bunları şimdi yürürlük tarihinden önce verilen bir karar için tabii konuşuyoruz şu anda. Bu karar eğer bu kanun yürürlüğe girmemiş olsaydı Yargıtay aşamasından geçip tekrar ilk derece mahkemesi buna baksaydı, bu durumda ilk verildiği tarih itibarıyla kesinlik sınırı neyse ona göre karar verecektik ama şu andaki düzenlemede ne diyor? “363 ve 364’üncü maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarih esas alınır.” Ne oldu? Bu durumda...

BAŞKAN – Temyiz genişledi.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU ÜYESİ ŞANVER KELEŞ -Evet, değişti, maç devam ederken kural değişmiş oldu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Daha iyi oldu, bu şekilde daha iyi.

Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 16- 2/12/2016 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar verilen nihai kararlar bakımından 364 üncü maddede düzenlenen temyiz yoluna başvurma sınırı, kırk bin Türk lirası olarak uygulanır.”

BAŞKAN – Söz yok.

Önerge var, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen

Turan Aydoğan

Tufan Köse

Mersin

İstanbul

Çorum

Rafet Zeybek

Süleyman Bülbül

Antalya

Aydın

Gerekeç:

Bölge adliye mahkemesine başvuru ile ilgili olarak vatandaşın savunma hakkı, adalete etkin erişim hakkı miktar itibarıyla karışıklık yaratacağından maddenin teklif metninden çıkarılması önem taşımaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve savcılar Kanununun 9/A maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesine “üzerinden” ibaresinden sonra gelmek üzere “en az yetmiş puan almak kaydıyla” ibaresi ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Başarılı olanların sayısı, ilan edilen kadronun iki katı fazlasının altında kalırsa sadece başarılı olanlar mülakata çağrılır.”

BAŞKAN – Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Şimdi, burada 70 puanlık bir sınır getirmiş, güzel de olmuş ama biz diyoruz ki biraz daha artıralım ki daha başarılı hukukçularımızı hâkim ve savcı yapalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Onu hocaya sorun, 70'i bulamıyorlarmış, nasıl yapacağız, 80'i nereden bulacağız?

Hocam ona cevap verir şimdi.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Aslında burada sorulacak olan sorunun niteliğine de bağlı. Yani o nedenle bu sınavlarda, bu sınav düzeninde uzmanlar da yer alsın diyoruz. Yani bir ceza hukukundaki gelişme, idare hukukundaki, anayasa hukukundaki gelişmeler de o sınavlarda değerlendirilsin. Siz eğer genel kültür adına hiç görmediği bir alanda soru sorarsanız o zaman 70 de yüksek gelebilir ama kendi branşından sorduğunuz zaman gerçekten 70 düşüktür, pekâlâ en az 75 olmalı. Tabii, bu 70 ve 75 barajı aynı zamanda mülakatı nasıl tasarladığımızıza bağlı, mülakatı kimin yaptığı ve nasıl tasarladığınıza bağlı. İkisini birlikte düşünürsek o nedenle ben jürinin oluşmasında, jüri üyelerinde ahbap çavuş ilişkisinin ortaya çıkmaması için... Bir: Eğer ben ceza hukuku uzmanysam, ceza hukukundaki bütün çağdaş gelişmeleri hâliyle öğretim üyesi olarak izlemek durumundayım, en yeni bilgiyi, en doğru bilgiyi oraya aktaracağım ama aynı zamanda uygulamacılarla bir araya geleceğim için orada olası ahbap çavuş ilişkisi ortaya çıkmayacak.

O nedenle biz, bu 70'i, 75'i tartışırken yazılı sınavın nasıl olacağını da tartışmamız gerekiyor. Yazılı sınav gerçekten mülakat, bir tür fiziki değerlendirme, aile nereden geliyor, nedir, bu mu? Yoksa bir bilgi sınavı mı? O bakımdan eğer o da bilgi sınavıysa 70 olabilir ama o bilgi sınavı değil de sadece bir tanıma, tanışma süreci ise o zaman 70'in daha üzerine çıkılması, 75 denmesi... Ama burada da hukuk ağırlıklı olması... Yoksa genel kültür, matematik bilgisi veya -biraz önce belirttiğim gibi, şimdi yeniden değineceğim üzere- “Türk kültür medeniyetleri” diyor bir yerde, öbür tarafta “genel kültür sorunları” diyor. Siz buna baktığımız zaman Ayasofya Türk kültür müdür, Gagavuzlar Türk kültür müdür? Birine göre diyebilir ki: “Ayasofya esasen burada yer alan Anadolu medeniyetleri içerisinde.” Öbürü der ki: “Hayır, Ayasofya Türk kültürüne dâhil değildir, esasen Gagavuzlar Türk kültürüne dâhildir.” diyebilir. Bu bakımdan burada bunu saptarken aynı zamanda maddede yer alan sınav kriterlerine ilişkin hususları da öğeleri de gözden geçirip ayıkladıktan sonra belki bu puanı... Özellikle yazılı puan ne kadar olacak, ölçü ne olacak, sözlü puanın niteliğine göre, jürinin oluşum tarzına göre ve sınav sorumluluk alanına göre bunlar birlikte düşünülmeli diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hocam, o soru çeşitleri çok eskiden beri uygulanagelen sorularmış.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hangisi Sayın Başkanım?

BAŞKAN – O Türk kültürü falan dediniz soruların cinsleri var ya, onlar eskiden beri devam ediyormuş.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bence hazır bu vesileyle... Sayın Başkan, genel

kültür var aynı maddede.

BAŞKAN – Peki, o zaman bir başka zaman da bunu değişik olarak düşünürsek bakarsınız o zaman yapabiliriz.

BAŞKAN – Buyurun, sizi tanıyalım önce.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ederim.

Şimdi, belki de bu yasa teklifinin en tartışmalı iki maddesi bunlar. Şu mülakat meselesi herkesin canının yandığı bir mesele aslında ama asıl sorun şu: Genelde iktidarda olmayanların canı yanıyor. Yani muhalefetteyseniz bir bütün olarak mülakatlara karşı çıkıyorsunuz ama iktidara gelen herkes bunun nimetlerinden yararlanmak istiyor.

BAŞKAN – İktidar da çok zarar gördü bundan, görmedi değil.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İktidardayken mi zarar gördü?

BAŞKAN – Tabii, tabii. Geçmiş dönemlerde çok gördü.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Belki hani ittifak yaptıklarıyla ilgili bir sorun yaşanmıştır yoksa iktidardakiler genel olarak zarar görmüyorlar.

Şöyle bir örnek vereyim ben, bu nasıl bir iş daha iyi anlaşılın: Şimdi, Orhan Gazi Ertekin anlatıyor, bu yüksek yargı seçimleriyle ilgili olarak bu cemaatle ittifak yaptıklarında “Biz, Kemalist diktatörlüğe karşı ittifak yaptık bunlarla ama biz Kemalist diktatörlüğe karşı ittifak yaparken daha çok bu diktatörlük kısmına karşı çıkıyorduk. Bizim ittifak yaptığımız kesimler iktidara geldikten sonra meğer diktatörlüğe karşı değilmiş, karşı çıktıkları şey Kemalizmmiş; kendi diktatörlüklerini kurmakta hiçbir beis görmediler, hiçbir sakınca görmediler.” diyordu. Bu iş, böyle bir iştir; eğer muhalefetteyseniz demokratik hakları savunuyorsunuz, iktidara geldiğiniz zaman ne kadar antidemokratik uygulama varsa bunların nimetinden yararlanmaya devam ediyorsunuz. Oysa hiçbir makam, hiçbir yer hiç kimseye baki değil; iktidarlar da değişiyor, bu komisyonlar da değişiyor, atanacakları değerlendirecek kişiler de değişiyor. Dolayısıyla objektif kuralların konulması gerekir.

Şimdi, bu başlık -siz de biraz önce söylediniz- herkesin kullandığı başlık. Yani Millî Eğitim Bakanlığı öğretmen alımlarında da bu başlığı kullanıyor, diğer kamu kurum ve kuruluşları da bu başlığı kullanıyor. Şimdi, bununla bir hâkimi nasıl seçeceksiniz? Şöyle: “Muhakeme gücünün, bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade yeteneğinin, genel ve fiziki görünümünün, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğunun ve liyakatinin, yetenek ve kültürünün, çağdaş, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığının puan vermek suretiyle değerlendirilmesi yöntemidir.” Yani mülakat buymuş. Bu mülakatta bir kişinin hâkim ve savcı olduğunu bu ölçütlerle değerlendireceksiniz. Ben size şunu söyleyeyim sadece: Emin olun, bu mülakatı yapan, görevde bulunanların kendisi çağdaş, bilimsel ve teknolojik gelişmelere yeterince açık değiller yani o adaylardan, teknolojik gelişmeler konusunda çok daha geri konumda olan kişiler ve bunlar diyorsunuz ki teknolojik gelişmelere açıklığı yönünden de değerlendirecekler ve hâkim, savcı olup olamayacaklarına karar verecekler. Dolayısıyla bir bütün olarak bu değerlendirme ölçütlerinin değiştirilmesi gerekir. Bu, kendi içerisinde çok sakınca barındırıyor. Bu başlıklar ne anlama geliyor? Çok açık söylemek gerekirse “Ben kimi istersem onu hâkim, savcı yapacağım.” anlamına gelir, bunu başka bir şekilde açıklamaya olanak yok.

Bir de bu hâkim, savcı seçimiyle ilgili aslında değerlendirme yapacak o kadar çok şey var ki çok fazla zamanınızı almak istemem. Sadece bir tane şeyi söyleyeyim çünkü gerçekten çok önemli bu hâkim, savcı alımı. 298 sayılı Kanun var, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun; bunun ek 7’nci maddesini okuyacağım, diyor ki: “Yüksek mahkeme üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar ile subay ve astsubaylar hariç olmak üzere; milletvekili ve mahalli idareler

genel ve ara seçimlerinde aday ve aday adayı olan devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, adaylığı veya seçimi kaybetmeleri halinde, Yüksek Seçim Kurulunca seçim sonuçlarının ilanı takip eden bir ay içinde müracaat etmeleri kaydıyla eski görevlerine veya kazanılmış hak aylık derecelerindeki başka bir göreve dönebilirler.” Ne demek? Yüksek yargı mensupları, hâkim ve savcılar, değil aday olmak, aday adayı olduklarında bile eski mesleklerine geri dönemiyorlar. Ne için? Çünkü bağımsızlıkları ve tarafsızlıklarına gölge düşüğünü düşünüyor değil mi yasa koyucu?

Şimdi, az evvel bize bazı rakamları açıkladı arkadaşlarımız, dediler ki: “Biz 15 Temmuz gibi bir darbe girişimi yaşadık. 3.908 hâkim ve savcı ihraç edildi öyle ya da böyle. 6.728 yeni hâkim, savcı aldık, bunların seçimi konusunda bir dizi sorun yaşadık.” Şimdi, bu rakamlar biraz farklı olabilir ama benim edindiğim rakamlar bunlar. Bu süre içerisinde 1.236 avukat, hâkim veya savcılığa atanmış. Bunların en az 113’ü Adalet ve Kalkınma Partisinin il, ilçe veya merkez teşkilatında görev yapmış kişiler. Şimdi, görevde olan bir hâkim veya savcı sadece aday adayı olduğunda tekrar eski görevine geri döneemez diyeceksiniz ama Adalet ve Kalkınma Partisinin veya bir başka siyasi partinin yıllarca yönetim kademelerinde görev yapmış, doğrudan siyasi faaliyeti yürütmüş kişilerin de tarafsızlıkları hiç zedelenmemiş gibi gelip hâkim ve savcı yapılmasına izin vereceksiniz. Bu da hâkim ve savcı atamalarının çarpık ve değiştirilmesi gereken konu başlıklarından bir tanesi. Bu yüzden bu mülakat sisteminden olabildiğince uzaklaşmak gerekir. Evet, dünyada mülakatı sadece Türkiye uyguluyor, dünyanın dört bir yanında mülakatlar var fakat sokağa çıkalım, sorduğumuz her 100 kişiden 99’u “Mülakat sistemine güvenmiyorum.” demezse o zaman biz söylediğimiz sözleri geri aldığımızı varsayınız.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde önergeler var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen	Tufan Köse	Süleyman Bülbül
Mersin	Çorum	Aydın
Turan Aydoğan	Rafet Zeybek	
İstanbul	Antalya	

MADDE: Madde 4 “...en az yetmişbeş puan almak kaydıyla...”

Gerekçe:

Adalet dağıtmak işi devletin en önemli görevi ve en ciddi işidir. Adalet dağıtıcılarının da en iyi hukukçulardan belirlenmesi ve en iyi şekilde değiştirilmeleri esastır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi, Alpay Bey, şöyle bir şey var; Turan Bey yazmış herhâlde de, sizin de imzanız var: “4'üncü maddeden sonra gelmek üzere” demiş ama buradaki 9/A maddesi var zaten, onun üzerinde bir değişiklik talebi var, onu da burada okutuyorum şimdi, tamam mı?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Tamam.

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen

Tufan Köse

Süleyman Bülbül

Mersin

Çorum

Aydın

Turan Aydoğan

Rafet Zeybek

İstanbul

Antalya

MADDE -

24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 9/A maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mülakat kurulu; Adalet Bakanlığı Müsteşarı veya görevlendireceği Müsteşar Yardımcısı başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı, Profesör düzeyinde iki üniversite temsilcisi, Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürleri ile Türkiye Adalet Akademisi Yönetim Kurulunun her sınav için kendi üyeleri arasından belirleyeceği iki üye olmak üzere toplam dokuz üyeden oluşur. Sözlü yapılan sınavların kaydı görüntülü ve sesli olarak alınır.”

Gerekçe:

Değişiklik teklifiyle, mülakat kurulunun çağdaş normlarda objektif değerlendirmeler yapması, şeffaflık ve güvenilirlik ilkesinin güçlendirilmesi ve kamuoyunda mülakatlarla ilgili yaşanan tartışmaların sağlıklı hâlde incelenebilmesi, çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 2802 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir,

“MADDE 10- Adaylık süresi iki yıldır. Avukatlık mesleğinden adaylığa alınanlar için bu süre bir yıldır. Adaylık, eğitim ve staj olmak üzere iki dönemden oluşur.

Adaylık süresinin sonunda adaylar, yazılı ve sözlü sınava tabi tutulur. Bu sınavlar yüz tam puan üzerinden değerlendirilir. Yazılı sınavdan en az yetmiş puan alanlar sözlü sınava alınır. Başarılı sayılmak için, yazılı sınav puanının yüzde altmışı ile sözlü sınav puanının yüzde kırkının toplamının en az yetmiş olması şarttır.

Sınavlarda başarılı olamayanlar, talepleri hâlinde Bakanlıkça merkez veya taşra teşkilâtında genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanabilir, aksi hâlde bunların adaylığına Bakanlıkça son verilir.

Meslek öncesi eğitimini tamamlamadan görevden ayrılanlar ile meslek öncesi eğitimlerini tamamlayıp, mesleğe kabul edildikten sonra meslek öncesi eğitim süresi kadar çalışmadan görevden ayrılanlar, meslek öncesi eğitimleri sırasında kendilerine ödenen aylık, ödenek, tazminatlar ile her türlü ödemelerin, mecburî hizmetin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarını iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

Adaylık dönemleri, adayların hâkimliğe veya Cumhuriyet savcılığına atanacak şekilde ayrılması, yazılı ve sözlü sınav ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüşü; stajın Yargıtay ve Danıştayda yapılma şekline ilişkin hususlar ise Yargıtay ve

Danıştayın görüşleri alınmak suretiyle çıkarılacak yönetmelikle; stajın il valiliklerinde yapılma şekli ile hangi illerde yapılacağı Adalet, İçişleri, Hazine ve Maliye bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN – Evet, söz vereceğim de benim de kafamı karıştıran bir şey var burada. Şimdi, daha önceki düzenlemede şöyle bir hüküm vardı: “1’inci yazılı sınavı kazanamayan kişiye istemi hâlinde 2’nci bir sınav hakkı tanınır iki ay içerisinde.” diye bir hüküm vardı, onun konuluş sebebi de şuydu: İzmir’de bir genç kız, staj bittikten sonra yazılı sınavı kazanamadığından dolayı, o gerçekçeyle intihar etti. Buna benzer şeyler olmasın, insandır, bir sıkıntısı olmuştur, bir derdi olmuştur belki diye 2’nci bir sınav hakkı tanıyalım dedik ve 2’nci bir sınav hakkı tanınmıştı mevcut düzenlemede. Şimdi o kaldırılmış. Bunun kaldırılma gerekçesi nedir? Yani staj bitti, yazılı sınava tabi tutuldu ama başaramadı.

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Bu konuyla ilgili notumuzu aldık.

BAŞKAN – Ondan sonra “İstersen başka memuriyete git.” deniliyor da ama bir sınav hakkı daha tanınmasında fayda var bence.

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Başkanım, bununla alakalı notumuzu aldık, Genel Kurul aşamasında değerlendirilebilir.

BAŞKAN – Ben Niyazi Bey’le de dün görüşmüştüm o konuyu, onu mutlaka düzeltmemiz lazım arkadaşlar. Bakın, vahim bir olaydan sonra koyduk biz bunu.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – İnsani bir şey, bir mazereti de olabilir.

BAŞKAN – Tabii canım, her şey olabilir, insanlık hâli yani.

Üniversitede bile sınıfı geçemezse 2’nci, 3’üncü sınav hakkı var yani burada da olsun bir sınav hakkı daha.

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Sayın Başkanım, vakit verilirse birkaç dakikada hemen hazırlanabilir de ama Genel Kurulda da halledebiliriz.

BAŞKAN – Tamam, Genel Kurulda halledelim, unutmayalım onu, o önemli.

Muhalefetteki arkadaşlar da buna olumlu bakıyorlardır herhâlde değil mi?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Katılıyoruz Başkanım, çok doğru bir tespit.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hocam bu kadar öğrencilerimize insani manada da yaklaşınca yani gayet olumlu.

BAŞKAN – Tamam, peki.

Söz isteyenler var, söz veriyoruz.

Hocam buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, tabii, oylandı gerçi ama bütün üyelere bir kez daha hatırlatmak için, benim biraz önce dikkatinizi çektiğim husus, sizin son olarak müdahale ettiğiniz gibi, gerçekten, objektif anlamda, staj yapmış, mazereti olabilir yani onu bir anda elemenin anlamı yok.

Şimdi, geçen yıllarda yaşadığımız sıkıntıları göz önüne alarak, özellikle bizde ortaya çıkan sorunlar açısından, benim üniversiteler de bulunsun diye, biraz önce önerge reddedilmiş olsa da ben sayın üyeleri bir kez daha bunun üzerine düşünmeye davet ediyorum.

Burada söz konusu olan sadece bilgi değil. Yani “Anayasa hukukunu en son bilgileriyle ben biliyorum.” anlamında değil ya da ceza hukukunu öğretilen bir meslektaş anlamında değil ama jürilerin oluşmasında özellikle ahbap çavuş ilişkisinin kırılması açısından, sınavın objektif yapılması açısından,

hatır gönül ilişkisinin ortadan kalkması açısından ya da devreye girmemesi açısından çok önemli.

Şöyle düşünelim: Eğer bu sınav heyetleri daha objektif olsaydı, daha karma nitelikte olsaydı, belki de bu kadar büyük belalara sürüklenmeyecektik çünkü dışarıdan biri gelince ister istemez heyet kendisine çekidüzen veriyor. Benim az önceki konuşmamda size Fransa-Türkiye örneğini karşılaştırmam, bir snobizm anlamında böyle bir deneyimi paylaşmak için değildi. Jüri ne kadar çeşitlilik içerirse, farklı öğelerden oluşursa, jüri o kadar objektif olur. Ne kadar aynı meslek kategorisine hapsedilirse, o kadar ahabap çavuş ilişkisi devreye girer. Bu, tam tersinden, mesela, üniversitelerde kurulan doktora jürilerine Yargıtaydan, Danıştaydan, Anayasa Mahkemesinden üye gelmeli onun objektifliği için. Dolayısıyla, benim yaptığım öneri, Türkiye'nin bir kez daha bu tür, 15 Temmuz ve benzeri süreçleri yaşamaması için geleceğe yönelik olarak ciddi adımlar atmak istiyorsak, şimdi, hazır, bu -her ne kadar torba biçiminde de olsa- bir fırsattır. Burada, "Nasılca evet oyları fazla çıkacak." biçimindeki bir şeye kapılmamamızı temenni ediyorum ve onu yineliyorum. Yani bu kadar gelen kalıpları aynen kabul etmek zorunda değiliz, siz Başkan olarak gayet yerinde bir müdahalede bulundunuz ve hemen kabul edildi. Benim yaptığım müdahale... Ben şu an üniversite mensubu değilim ve şu andaki kariyer sistemini de eleştiriyorum, üniversitede bile çok ahabap çavuş ilişkisi doğuyor ama bunu, burada hazır fırsat varken gözden geçirmemizde yarar var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Alpay Bey buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu maddede de yüzde 70'i yüzde 75 olarak öngörelim görüşünderiz ama bütün vekillerimiz aynı görüştedir sanıyorum, mülakat sınavları, sözlü sınavlar ne olursa olsun bir subjektiflik taşır. Bu nedenle, her iki sınavın ortalaması alınırken yazılı sınavdaki katkıyı artıralım, yüzde 70'e yüzde 30 hâle getirelim yani o gün aday heyecanından mülakatta daha düşük not alırsa bir elenmeye de yol açmayalım. Bu nedenle, biraz daha objektif olsun diye bu yasa teklifinde iki ayrı hususta önergemiz de var, takdirlerinize sunuyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, peki.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ederim Başkan.

Gerçi İbrahim Hocanın yanında bana düşmez ama Anayasa 125, idarenin her tür işlem ve eylemi yargı denetimine tabidir. İdarenin her tür işlem ve eyleminin yargı denetimine tabi olması, aynı zamanda yargının etkin bir şekilde işlevini yerine getirmesini gerektirir. Bu yüzden Komisyon üyesi arkadaşlarımızın, diğer gruplardan da arkadaşların önerisi var. Özellikle mülakat sınavlarının sesli ve görüntülü olarak kayıt altına alınması biçiminde bir önerimiz var. Eğer kayıt altına alınmazsa, herhangi bir yargı organı etkin bir şekilde denetim görevini yerine getiremeyecektir çünkü mülakat sınavının iptali için açılmış bir davada, sadece bunu denetlemenin tek yolu, o mülakat sınavının, o mülakatın bir yerlere kaydedilmesi biçiminde görülebilir, denetlenebilir. Bu yüzden, en azından yargı denetimine açmak ve Anayasa'nın emredici hükmünün gereğini yerine getirmek için, mülakat sınavlarının sesli ve görüntülü olarak kayıt altına alınmasına olanak verecek bir ekleme yapılması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Maddeyle ilgili önerge var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin, yetmiş puan barajı ile yazılı ve sözlü sınavların başarı ölçütündeki ağırlıklarının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz

Alpay Antmen	Tufan Köse	Süleyman Bülbül
Mersin	Çorum	Aydın
Rafet Zeybek	Turan Aydoğan	
Antalya	İstanbul	

MADDE : Madde 5 "...en az yetmişbeş puan alanlar..." ile "...Başarılı sayılmak için yazılı sınav puanının yüzde yetmiş ile sözlü sınav puanının yüzde otuzunun toplamının en az yetmişbeş olması şarttır"

Gerekçe:

Adalet dağıtma işi devletin en önemli görevi ve en ciddi işidir. Adalet dağıtıcılarının da en iyi hukukçulardan belirlenmesi ve en iyi şekilde yetiştirilmeleri esastır. Ayrıca, başarı ölçütünde subjektif olan sözlü sınav ağırlığının azaltılması gereklidir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1578) esas numaralı 298 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesine, diğer fıkranın teselsül ettirilmesine karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Ahmet Şık
İstanbul

MADDE 5-"

Teorik ve performansa dayalı yapılacak olan sözlü sınavlar sınav güvenliğini artırmak için kamera kaydına alınır. Aday, değerlendiriciler veya gözetmenler sınav alanının farklı noktalarına kamera açısı içinde olacak şekilde konumlandırılırlar.

Gerekçe:

Hâkim, savcı sınavlarında izlenen yol ve yöntemlerin denetlenebilir ve şeffaf olmaması sebebiyle pek çok şaibe oluşmaktadır. Yapılan düzenlemeyle, sınavların açık, şeffaf, erişilebilir ve denetlenebilir olması amaçlanmıştır. Ülkede yargıç güvencesi sağlanmadığı, yargı erki yürütmeden ekonomik ve siyasi olarak tamamen bağımsız olmadığı için yargıçlar emniyet üzerinden, istihbarat üzerinden kendilerine iletilen talimatları uygulamak zorunda bırakılmaktadır. Siyasi iktidarın yargı mensuplarını atama, görevden alma, savcılara ve hâkimlere talimat verme, keyfi disiplin soruşturmaları gibi eylemleri doğrudan yargı bağımsızlığına zarar vermektedir. Yargı üstündeki baskılar, hâkimlerin karar verme eğilimlerini değiştirmektedir. Yargı bağımsızlığını ortadan kaldırmaya yönelik bu tarz davranışların aday hâkim ve savcı sınavları sırasında da gösterilmesinin engellenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul

edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı ilk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanununun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“İş yoğunluğu dikkate alınarak, üye sayısının yeterli olması hâlinde dairelerde birden fazla heyet oluşturulabilir. Oluşturulan diğer heyetlere, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun belirleyeceği üye başkanlık eder.”

BAŞKAN – Alpay Bey, buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Burada, gerçekten, yargının iş yükü fazla. Yargıtay dairelerinde de aynı heyet içinde birden fazla kurullar oluşabiliyor ama tabii bazen yapılan sözlü görüşmeler de dosyalar da karışabiliyor veya görüşler de karışabiliyor. İstinaf mahkemesine, bölge adliye mahkemelerine geldiğinizde de aynı heyet içinde birden çok hâkimle ayrı alt heyetler kurmak yerine başka daireler kurmanın daha yararlı olacağını düşünüyoruz. Burada, fark, sadece yazı işleri müdürü ve kâtip atamakta olacaktır, bu da yapılabilir. Bu nedenle, önergemizde de belirttiğimiz üzere bu maddenin teklif metninden çıkarılması uygun görüyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Asıl mesele, daire kurmakla da bitmiyor bu iş, Ankara’da 100 tane daire oldu herhâlde, içinden çıkılmaz hâle geldi. Bence istinaf mahkemelerini mutlaka çoğaltmalıyız, diğer illere de yaymalıyız. Gerçi, Adalet Bakanlığının bu konuda düşüncesi var ama “Birinci sınıf hâkim bulamadığımız için de diğer illere kurmakta zorluk çekiyoruz.” dedi. Şu anda kısa bir süre de olsa belki iki üç sene daha bu şekilde idare edeceğiz herhâlde.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkanım, tarihe not düşmek anlamında şöyle söyleyeyim: Ankara Bölge Adliye Mahkemesinde belirli dairelerde dosyalar iki yıl kadar bekliyor, Yargıtaya geldiğinde, Yargıtay “İstinaftan geçmiş.” deyip iki üç ayda, belki de çok bakmadan ya da bakamadan bunları onaylıyor. Dediğiniz gibi belki istinafi artırmamız gerekiyor.

BAŞKAN – Evet, artıracamız inşallah. Öyle olur ancak.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Buradaki düzenlemeden başka istinafta biraz da içtihat birliği var çünkü orada “dosya yoğunluğu, iş yoğunluğu” ifadesi önemli. Orada farklı daireler belki farklı içtihatların, farklı şeylerin oluşmasına sebebiyet verebilir, o riski ortadan kaldırma adına kendi bütünlüğünü sağlayacak bir düzenleme, HSK zaten başkanını şey yapıyor.

BAŞKAN – Tabii.

Madde üzerinde önerge vardır, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Ceza Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin (2)'nci fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen

Tufan Köse

Süleyman Bülbül

Mersin

Çorum

Aydın

Rafet Zeybek

Turan Aydoğan

Antalya

İstanbul

Gerekçe:

Bölge adliye mahkemesi daireleri içinde birden çok heyet oluşturmak yerine yeni daire açılması daha uygundur. Bu durum, vatandaşın savunma hakkı, adalete etkin erişim hakkı ve adil yargılanma hakkı için önem taşımaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı ceza Muhakemesi Kanununun 280 inci maddesinin birinci fıkrasına (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“c) Cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsî sebeplerin veya şahsî cezasızlık sebeplerinin bulunması ve sanık tarafından talep edilmesi koşuluyla, verilen cezadan daha az ceza verilmesini veya ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesini gerektiren hallerde, hukuka aykırılığın düzeltilerek istinaf başvurusunun esastan reddine,”

BAŞKAN – Alpay Bey’e söz verelim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tipik bir kanun, siyasi bir kanun değil, siyaseten de söylemiyorum ama özellikle 7'nci maddede bir hüküm var, burada bunu el birliğiyle düzeltebiliriz. Burada hemen hemen hepimiz hukukçuyuz, ceza hukukunu biliyoruz. Ceza hukukunun temeli insandır ve resen araştırma ilkesi vardır. Ceza hâkimi hukuk hâkimi gibi değil, maddi hakikati bulmaya çalışır ve sanığın ya da şikâyetçinin belirtmediği her şeyi göz önüne almak, toplanmayan tüm delilleri toplamak, iddianameye de bağlı olmadan ve de savunmayla da bağlı olmadan bütün delilleri yüz yüzelik ilkesi gereğince değerlendirmek zorundadır, bununla da görevlidir. Biz, 7'nci maddede bir değişiklik yapıyoruz -gerçekten güzel bir değişiklik ama- ve diyoruz ki: “İstinafta vatandaş, sanık talep etsin.” Aklına gelmeyebilir, kendi lehine bir hüküm vardır ve bunu bölge adliye mahkemesi görürse zaten bunu zaten evveleminde resen, Yargıtay da bunları resen cezada göz önüne alır. Bu nedenle, bu 7'nci maddede “sanık tarafından talep edilme koşuluyla” yerine “sanık tarafından talep edilmemiş olsa dahi” dediğimiz zaman son derece ciddi bir şey olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Benim de kafam karışık da bu konuyla ilgili.

Buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sanık beraat kararını zorluyor, beraat almak istiyor sanık; dolayısıyla, şahsi indirim sebebiyle orada mahkûmiyetine gidilmesi, indirim olsa dahi aleyhine olacaktır. Bunu yeterince de zaten tartışmıştık. Dolayısıyla, burada beraata zorladığı için, beraat hakkını da engellemeyelim diye...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sadece o da değil Alpay Bey.

Şöyle bir durum da var Başkanım...

BAŞKAN – Bu konu biraz karışık, onun için bunu netleştirelim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Burada Ceza Genel Kurulundan yüksek hâkimlerimiz var galiba, onlardan bu konuda bilgi alsak daha iyi olur.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ramazan Bey’in ifadesinin hemen devamında yani sanık

mevcut ilk derece mahkemesinde almış olduğu cezanın kendisi açısından doğru olmadığını düşünüyor ve beraat konusunda da temyiz sürecine kadar devam edecek, Yargıtaya kadar bir hakkı var. Öyle dediğimiz takdirde Alpay Bey, resen kendisi gözettiği takdirde, dosyayı, o indirim hâllerini, şahsi cezasızlık hâllerini yapıp dosyayı kapatıp gidecektir. Birincisi, sanığın bu beraat etme hakkını bu yönüyle -istisnadır, belki 100 dosyada 2'dir, 3'tür, 5'tir- adil yargılanma noktasında böyle bir engelleyici durumu var.

İkincisi, özellikle Türk Ceza Kanunu'nun 168'inci maddesi ile 192'nci maddesini değerlendirdiğimizde, orada, eğer sanık talep etmemişse istinafta dosya üzerinden şöyle indirimler olacaktır: Verilecek cezanın üçte 2'sine kadar indirilir. Şimdi, istinaf sanığı görmüyorsa, dosya üzerinden üçte 2'sine kadar bir indirim hangi sebepler ve hangi değerlendirmeleri kıstas alarak yapabilecektir, sanık talep etmemişse? Sanık talep etmemiş, kendisi herhangi bir şekilde istinafta mahkeme huzuruna çıkmamış ama üçte 2'sine kadar bir indirim bekliyoruz biz istinaftan, hangi saikler, böyle engelleyici... Ama sanık istiyorsa "Evet ben talep ediyorum, benim hakkımda dosya üzerinde bu işlem yapılsın." desin, hiçbir sorun yok.

Yine aynı şekilde, 192'nci maddede "dörtte 1'den yarısına kadar indirilir." Yani oranlar o kadar açık ki sanığı bizzat görmeden dosya üzerinden verilecek bir karar adil yargılanma ilkesi hususunda ciddi sıkıntılara sebebiyet vereceği için -gereçtedeki değerlendirmeye baktığımızda- mutlaka sanığın bir talebinin dosya içerisinde yer alması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN – Yargıtaydan Metin Bey'e bir soralım.

YARGITAY CEZA GENEL KURULU ÜYESİ METİN BÖREKÇİ – Yaklaşık otuz yıldır ceza hukuku uygulamasının içerisindeyiz, on üç buçuk yıl Yargıtay cumhuriyet savcısı olarak görev yaptım.

Sayın milletvekilimizin dediği husus gerçekten çok doğrudur yani resen ceza hukuku, bizim ceza hukuku sistemimiz tamamen resen araştırma görevine tabidir, şöyle: Hukuk mahkemesinde -gerçi, bu konuda uzman arkadaşımız var ama- hukuk hâkimi aynen bir maçtaki hakem gibidir yani taraflar oynar, hukuk hâkimi hiçbir şekilde gerçek, hak...

BAŞKAN – Müdahale etmez diyorsun.

YARGITAY CEZA GENEL KURULU ÜYESİ METİN BÖREKÇİ – ...bağıra bağıra elden gitse bile eğer taraf bunu ileri sürmezse birçok kez hukuk hâkimi buna seyirci kalmak durumunda ancak ceza mahkemesinde son kez...

BAŞKAN – Sen seyirci kalmıyorsun şimdi değil mi?

YARGITAY CEZA GENEL KURULU ÜYESİ METİN BÖREKÇİ - Yok, biz ceza mahkemesinde seyirci değiliz, resen araştırma görevimiz var ama bu yasada da şöyle bir haklılık nedeni var: Bazen sanık indirim nedenini... İndirimi istemek onun lehine olmayabiliyor. Geçen, Ceza Genel Kurulunda bir olayı karara bağlarken, bir cumhuriyet savcısı yargılanmıştı ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını istemiş, sonra da ortadan kaldırılmış, ondan sonra da "Ben beraat etmek istiyorum." dedi çünkü onun da bazı sonuçları var, onun için, bu konuda birtakım hakları sanığın talep etmesi çoğu kez kendi lehine de olabiliyor. Kaldı ki burada, zaten bir indirim nedeni varsa sanık devam ettiği takdirde, bunu temyize getirdiği takdirde zaten Yargıtay bunu dikkate alacaktır. dolayısıyla herhangi bir hak kaybı olmaz diye düşünüyorum.

BAŞKAN - Yani "Temyizde zaten bahsetmişiz bunlardan." diyorsunuz, değil mi?

YARGITAY CEZA GENEL KURULU ÜYESİ METİN BÖREKÇİ - Evet.

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Sayın Başkan, hâkim bey gerçekten çok doğru söylüyor ama

-avukatlara laf atmadan söylemek istiyorum- CMK'den görevlendirilen avukat arkadaşlarımız dün yemin ediyor, bugün cübbeyi giyip ağır cezada savunma yapıyor. Hâkim üstatlarımız daha iyi bilir. Örneğin, bir suçta adam yaralamada...

BAŞKAN - O konuyla ilgili bir çalışma var herhâlde Adalet Bakanlığında. Öyle her cübbeyi bugün giydi, ertesi gün Yargıtayda duruşmaya gidemeyecek herhâlde.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yargı reformunda...

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Yani adam öldürmeye teşebbüsten cezaysa daha çok alacak. "Yaralama" diye tutturuyor, daha çok ceza alıyor gibi... Takdirlerinize arz ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım...

BAŞKAN – Sırayla söz vereceğim. Ramazan'ın sözünü yarım bırakmıştık, devam etsin.

Buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Burada asıl maksat şu: Yerel mahkeme kararını vermiş, istinafa gitmiş; istinaf, şahsi cezasızlık sebeplerinin bulunmasını görmüş, yapacağı yol var. Nedir? Duruşma yapacak, duruşmada karar verecek indirim sebebine. Duruşma yapmadan evrak üzerinde karar vermesini arzu ediyoruz biz. Fakat sanık ileriye taşımak istiyor yani "Ben mahkemede almak istemiyorum lehime indirim sebebi uygulansa dahi." diyor. Burada ona beraat yolunu da açık tutmak, kapatmamak kaydıyla evrak üzerinde karar verip hem yargılamayı hızlandırmak hem de sanığın o hakkını gasbetmemek. Burada arzulanan bu.

Arz ederim.

BAŞKAN – Burada bir şey daha var, ben söz vermeden...

Düzenlemede bir sıkıntı var gibi geldi bana. Şimdi "...cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebeplerin veya şahsi cezasızlık sebeplerinin bulunması..." burada bitiyor hüküm "...ve sanık tarafından talep edilmesi koşuluyla..." aşağıdakilerden bahsediliyor. Esasında "sanık tarafından talep edilmesi koşuluyla" ibaresinin en başa alınmasının teknik açıdan daha doğru olacağını düşünüyorum. Eğer bunu böyle yazarsak o ibareyi başa almalıyız, ondan sonra geri kalanı yazmalıyız değil mi?

Bir de teklif sahibine söz vereyim, ondan sonra bu tarafa geçeceğim.

Buyurun.

İŞHAK GAZEL (Kütahya) - Şimdi, biz bu teklifi sunmadan önce, tabii, Sayın Ramazan Bey'in ve Abdullah Bey'in dediği gibi, bir tartışma ortamı oluşturduk ve bu kanunla, bu maddeyle alakalı da bir beyin fırtınası gerçekleştirdik ve en sonunda bu şekilde formüle etmiştik. Şimdi, tabii, önümüzde ortaya çıkabilecek senaryoları da değerlendirmek adına Sayın Antmen'in de çok değerli bir görüşü söz konusu burada. Bu senaryoları da değerlendirip kendi aramızda müzakereyi de derinleştirmek adına, bunu Genel Kurulda bir daha değerlendirebileceğimizi ben bu anlamda ifade etmek istiyorum. O söylemiş olduğunuz düzeltmeyi de Genel Kurula havale edebiliriz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – O zaman, zaman kaybetmeyelim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çok değiştirmiyor bir şeyi ama yani sonuç itibarıyla.

BAŞKAN – Yanlış anlaşılmaya sebep olabilir bu ve yanlış anlayanlar da çıkar.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bu konuda bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Bir cümle Hocam, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Hazır Yargıtay üyeleri de buradayken sayın üyenin

yaptığı açıklama doğrultusunda sizin biraz önce belirttiğiniz husus; resen veya sanık tarafından talep edilmesi koşuluyla yani burada sadece “veya”yı koyuyoruz, “resen veya...” O zaman, zannediyorum, doğabilecek bir sakınca ortadan kalkıyor ve...

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Ceza hukukunda “resen”i kullanmak ne derece...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tabii, kullanır “resen”i.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – İşte, Sayın Yargıtay üyemiz dolayısıyla orada bir esneklik sağlamış...

YARGITAY CEZA GENEL KURULU ÜYESİ METİN BÖREKÇİ – Bir şeyi düzeltebilir miyim bir cümleyle?

BAŞKAN – Buyurun Metin Bey.

YARGITAY CEZA GENEL KURULU ÜYESİ METİN BÖREKÇİ – Sayın Başkanım, aslında, bu fırsatı bulabildiğim için bugün çok mutluyum.

BAŞKAN – Sen ne kadar söz istersen ben sana söz veririm, hiç merak etme.

YARGITAY CEZA GENEL KURULU ÜYESİ METİN BÖREKÇİ – İstinaf yasası tartışıldığında, biz, gerçekten... İstinaf kararları kanun yararına bozma yoluna tabi değil. Şimdi, biz, Ceza Genel Kurulunda bile -yani Yargıtayın herhangi bir dairesinden geçen karar Ceza Genel Kuruluna gelebiliyor- onu inceleyebiliyoruz fakat iki yıllık hapis cezası veya bir yıllık hapis cezası bile o kadar çok münderecattan geçiyor ki yani pek çok şeyden geçiyor ve belki de son dönemin çıkan en güzel yasalarından birisi, özellikle 2005 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu yürürlüğe girdikten sonra denildi ki: “Sanık lehine herhangi bir hata yapılmışsa Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı -bu yetki sadece Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısında- lehe itirazda bulunabilir. Biz, on yıl sonra -ben on üç buçuk yıl Yargıtay cumhuriyet savcılığı yaptım- on üç yıl sonra öyle büyük hatalar tespit ettik ki itiraza gittik ve Ceza Genel Kurulu kaldırdı bu itirazları. Şimdi, bir radar cezası, trafik cezası alındı diye, biz kanun yararına... Ben, 19. Ceza Dairesinde çalıştığım dönemde, 150 lira radar cezası verildi diye, radardan hızlı geçti diye, Trafik Kanunu’na aykırılıktan dolayı... Bu, kanun yararına bozmaya geliyor. Yalnız istinaftan geçen kararlar beş yıl; bu, ceza hukukunun yüzde 80’i demek, yüzde 85’i demek. Beş yıla kadar cezalar kesinleşiyor ve hiçbir şekilde bunun kanun yararına bozma yolu filan yok. İtiraz var, Yargıtaydaki kadar etkin değil. Sadece kendi dairesi inceliyor ve bu itiraz da çok verimli bir itiraz değil. Ola ki istinaf mahkemesinin herhangi bir dairesi bir hata yapmış olabilir, beş yıla kadar olan ceza... Bu gerçekten...

Şimdi, sayın hocamızın ve milletvekillerimizin dediği konu, “resen” yerine, buraya “İstinaf mahkemesinden çıkan kararlar da kanun yararına bozma yoluyla Yargıtaya taşınabilir.” Hatta “Bu yetki Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına verilebilir.” dediğimiz zaman, eğer gerçekten büyük bir hata yapılmışsa...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Kanun tekniği açısından mümkün değil.

BAŞKAN – Neyse... Onu başka bir zaman görüşebiliriz.

YARGITAY CEZA GENEL KURULU ÜYESİ METİN BÖREKÇİ – Daha kesin bir çözüm olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Madde üzerinde önerge var arkadaşlar, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Ceza Muhakemeleri Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde yer alan "...ve sanık tarafından talep edilmek koşuluyla..." ibaresinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Alpay Antmen	Tufan Köse	Süleyman Bülbül
Mersin	Çorum	Aydın
Rafet Zeybek	Turan Aydoğan	
Antalya	İstanbul	

Madde : Madde 7 "..., sanık tarafından talep edilmemiş olsa dahi..."

Gerekçe:

Ceza mahkemelerinde ve ceza yargılamasında resen araştırma ilkesi ve sanık lehine yorum ilkesi esastır. Bu durum adil yargılanma hakkı için önem taşımaktadır.

BAŞKAN – Peki, şimdi, aslında, bu önerge de bu demin bahsettiğimiz şeyle ilgili. Önergeyle oylarsak şimdi reddedilirse bir şeye benzemez. Genel Kurulda bununla ilgili bir değişiklik düşünüyor arkadaşlar. İsterseniz, önergeyi çekelim geri ya da dersiniz ki: "Oylayalım..."

ALPAY ANTMEN (Mersin) - Başkanım, tamam, önergeyi çekiyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, önerge geri çekilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Bu maddeden sonra gelmek üzere madde ihdası yönünde bir önerge vardır, o önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1578) esas no.lu Kanun Teklifi'ne çerçeve 7'nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahmut Atilla Kaya	Gülay Samancı	Abdullah Güler
İzmir	Konya	İstanbul

"MADDE 8- 5271 sayılı Kanununun 286 ncı maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa Mahkemesince iptal edilen (d) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

d) İlk defa bölge adliye mahkemesince verilen ve 272 nci maddenin üçüncü fıkrası kapsamı dışında kalan mahkûmiyet kararları hariç olmak üzere, ilk derece mahkemelerinin görevine giren ve kanunda üst sınırı iki yıla kadar (iki yıl dâhil) hapis cezasını gerektiren suçlar ve bunlara bağlı adli para cezalarına ilişkin her türlü bölge adliye mahkemesi kararları,"

Gerekçe:

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 286'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi, Anayasa Mahkemesinin 27/12/2018 tarihli ve 2018/71 E., 2018/118 K. sayılı kararıyla iptal edilmiş ve bu karar, 15 Şubat 2019 tarihli ve 30687 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

İptal edilen hükümde, ilk derece mahkemelerinin görevine giren ve iki yıla kadar hapis cezası gerektiren suçlar bakımından bölge adliye mahkemelerince verilen her türlü kararın kesin olduğuna ilişkin düzenleme bulunmaktaydı. Anayasa Mahkemesi bu hükmü, ilk defa bölge adliye mahkemesinde verilen mahkûmiyet hükümleriyle sınırlı olmak üzere, hak arama hürriyeti ve iki dereceli yargılama ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle iptal etmiştir.

Bu nedenle, önergeyle, iki yıla kadar hapis cezası gerektiren suçlar bakımından ilk defa bölge adliye mahkemesi dairelerince verilen mahkûmiyet kararlarına karşı temyiz yolu açılmaktadır. Ancak

5271 sayılı Kanun'un 272'nci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında kalan mahkûmiyet hükümleri niteliği gereği kesin olduğundan, bu kararlara karşı temyiz yoluna gidilemeyecektir. İki yıla kadar hapis cezası gerektiren suçlar bakımından verilen diğer kararlar ise yine bölge adliye mahkemelerinde kesinleşecektir.

BAŞKAN – Evet, maddeyi müzakereye açıyoruz ve isteyen arkadaşlara söz vereceğim.

Maddenin müzakereye açılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İsteyen arkadaşlara söz vereceğim ama önce teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Değerli Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu'nun 286'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi, Anayasa Mahkemesinin 27/12/2018 tarih, 2018/71 esas, 2018/118 karar sayılı kararıyla iptal edilmiş bulunmaktadır. Bu kararın iptal edilmesiyle birlikte, mevcut, şu anda özellikle ilk derece mahkemesi olarak istinaf mahkemelerinin vermiş oldukları kararlarda vatandaşlarımızın hak arama hürriyetlerine en azından bu manada bir kısıtlamaya gidilmemesi için bu önergeyi hazırladık.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Anayasa Mahkemesiyle de arkadaşlarımız görüştü bildiğim kadarıyla. Bu şekilde artık Anayasa'ya aykırı olmadığını, bu aykırılığın giderildiğini söylemişler. Ona göre düzenlenmiş arkadaşlar bunu.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İkili sistem gelince zaten vurgu yapmak...

BAŞKAN – Maksat oydu zaten. O ikili sistemin ortadan kaldırılmasıydı eksik görünen.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Onu ihdas ettikten sonra zaten sorun ortadan kalkıyor.

BAŞKAN – Buyurun.

İŞHAK GAZEL (Kütahya) – Sayın Başkanım, biz de Anayasa Mahkemesinin yerel bir mahkemede verilen beraat kararı üzerine, istinaf mahkemesinin vaka denetimi neticesinde ceza vermesi üzerine kararın kesinleşmesi neticesinde, bireysel başvuru sonucunda Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bu karara göre yapılan düzenlemeyi bu anlamda uygun buluyoruz ve destekliyoruz.

Önerge sahiplerine de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiş ve önergeyle yeni bir madde ihdas edilmiştir.

Daha sonra, kanunun yazılması sırasında teselsül ettirilecektir.

Diğer maddeye geçiyoruz.

MADDE 8- 5271 sayılı Kanununun 304 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“(1) Yargıtayca 302 nci maddenin birinci fıkrası veya 303 üncü madde uyarınca verilen kararlara ilişkin dosya ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği ise bölge adliye mahkemesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.”

“Ancak bozma kararı, istinaf başvurusunun esastan reddi kararına ilişkin ise dosya, gereği için kararı veren ilk derece mahkemesine, kararın bir örneği de bölge adliye mahkemesine gönderilir.”

BAŞKAN – Bu, tamamen, dosyanın sağda solda fazla gezmemesi için yapılan bir düzenleme arkadaşlar.

Önerge de yok, söz de yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET SAVCISI HALİL İBRAHİM ÇİFTÇİ – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

YARGITAY CUMHURİYET SAVCISI HALİL İBRAHİM ÇİFTÇİ – Tabii, bu dakikadan sonra bir değişiklik olacağını düşünmüyorum ama kayıtlara geçmesi açısından...

BAŞKAN – Olsun, burada yapamazsak belki aşağıda yaparız, fark etmez.

YARGITAY CUMHURİYET SAVCISI HALİL İBRAHİM ÇİFTÇİ – Bilindiği üzere, yürürlükteki düzenleme uyarınca, bölge adliye mahkemeleri tarafından verilen ve temyiz edilen kararların Yargıtayca bozulması hâlinde, bozmadan sonraki tüm işlemler istinaf aşamasında, daha doğrusu bölge adliye mahkemesi tarafından yerine getirilmektedir. Gerek Almanya, Fransa gibi bu sisteminin yerleştiği Avrupa ülkelerindeki uygulamalar gerekse doktrindeki baskın görüşler dikkate alındığında, istinaf sistemine uygun olarak getirilen bu düzenlemenin kaldırılarak bozmadan sonra dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesinin, sistemin özüne zarar vereceğini düşünüyorum. Bu şekilde yapılmak istenen değişiklik, kısa vadede bölge adliye mahkemelerini rahatlatacak palyatif bir çözüm olarak gözükse de orta ve uzun vadede istinaf sistemini gereksiz hâle getirecek bir değişiklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Böyle bir değişiklik “Madem bozulan karar ilk derece mahkemesine gönderilecekti, o zaman istinafa ne gerek vardı?” sorusunu akıllara getirecektir. Madde gerekçesinin son cümlesinde yer alan “delilleri toplayan ve kararı veren ilk derece mahkemesinin” şeklindeki ifadenin yapılmak istenen değişikliğin gerekçesi olarak gösterilmesinin de isabetli olmadığı düşüncesindeyiz. Zira, bilindiği gibi, istinaf aşamasında ilk derece mahkemesinin, temyiz aşamasında ise bölge adliye mahkemesinin kararının bozulması durumunda, bölge adliye mahkemesi ilk derece mahkemesinin sahip olduğu tüm yetkileri kullanarak gerekli tüm delilleri toplayabilmektedir. Bu noktada, coğrafi zorlukların ileri sürülmesinin de yersiz olduğu kanaatindeyiz. Zira coğrafi zorluklar, istinaf sisteminin en önemli ögesi olan “yeniden yargılama” işlevinin ortadan kaldırılmasının gerekçesi olamaz diye düşünüyorum. Bu noktada yapılması gereken, bozma sonrası yargılamayı ilk dereceye vermek değil, bölge adliye mahkemelerini ülke geneline yaygınlaştırmaktır.

Eğer yapılmak istenen değişiklikle, bölge adliye mahkemelerinin iş yükünün azaltılması amaçlanmakta ve bölge adliye mahkemelerinin yaygınlaştırılması da mevcut hâkim-savcı sayısı itibarıyla mümkün görülmemekteyse, bu amacın gerçekleştirilmesinin en etkin yolunun Almanya’daki sisteme benzer bir düzenleme yapılarak, belli suçlarda istinaf aşaması atlanmak suretiyle doğrudan temyiz yolunun açılması ve bu suçlar için -en önemli kısım da bu- temyiz incelemesi sırasında maddi vaka incelemesinin önünün açılması olduğunu düşünüyorum.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Bir şeyi öğrenmek istiyorum Halil İbrahim Bey; ilk derece mahkemesinin kararı... Zaten ilk derece mahkemesinin kararı şeyden onanıyor ondan sonra Yargıtaya gidiyor. Peki, Yargıtay ilk derece mahkemesinin vermiş olduğu bu kararı bozduktan sonra dosyayı istinaf mahkemesine gönderirse istinaf mahkemesi ne yapacak? Yargıtay ikisini birden mi bozuyor? Yani...

YARGITAY CUMHURİYET SAVCISI HALİL İBRAHİM ÇİFTÇİ – Başkanım, Yargıtay ilk derece mahkemesinin kararını bozmuyor bu sistemde, istinafın kararını bozuyor. Dolayısıyla bu kalan işlemlerin de... Aslında hocalarımızın yanında konuşmak pek haddim de değil ama istinaf kelime anlamı

itibarıyla da aslında yeniden yargılama. İlk derece mahkemesinin normalde, sistemin özü itibarıyla, tamamen kaldırıp yeniden yargılamayla ilgili bir hüküm vermesi gerekir. Bizdeki sistem bunun birazcık daha yumuşatılmış şekli ama netice itibarıyla bu eksiklikleri istinaf giderebilir. Eğer tekrar ilk dereceye göndereceksek mevcut sistemden ayrılarak, o zaman istinafin yaptığı işlerin neredeyse hiçbir anlamı kalmamış oluyor diye düşünüyorum.

BAŞKAN – İstinaf... Zaten dosyayı açıp, kendisi duruşma yapıp karar vermiyor burada. Karar vermiş olsaydı, istinafin kararını da bozmuş olacaktı ve istinafa gelecekti dosya. Ama buradaki öyle değil benim anladığım. Benim anladığım, istinaf hiç dokunmadan bunu onadı ve Yargıtaya gitti. Yargıtay da o ilk derece mahkemesini, istinafin da dokunmadan onadığı kararı bozdu ve aşağıya gönderdi, ilk derece mahkemesine; ben böyle anlıyorum.

YARGITAY CUMHURİYET SAVCISI HALİL İBRAHİM ÇİFTÇİ – Benim söylediğim teklifin ilk cümleyle ilgili değil yalnız, ikinci cümlesiyle ilgili ve devam eden maddelerle ilgili.

BAŞKAN – Peki, tamam, teşekkür ederim.

Niyazi Bey, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Yani kafa karışıklığı olmaması adına -müsaade ederseniz- maddede yapılmak isteneni açmak isterim.

BAŞKAN – Tabii, açıkla sen bunu.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Burada birkaç ihtimal var, birkaç düzenleme var.

Bir tanesi, ilk derece mahkemesinin kararı üzerinde istinaf mahkemesi ne karar verirse versin -esastan başvuruyu reddetti, uygun gördü, kendisi karar verdi, hiç problem değil- Yargıtaya geldi, Yargıtay bu kararı onadı, dolayısıyla karar kesinleşti, infaz aşamasına geçmesi gerekiyor, şimdiye kadarki sistemde istinafa gönderiyorduk, istinaf kendi kaydını kuydunu düşttükten sonra ikinci bir posta hizmetiyle aşağıya gönderiyordu, şimdi bu kurguda birinci yapılan iş, artık istinafa gitmemesi, doğduran ilk derece mahkemesine gitmesi, infazın bir an önce başlaması ama istinafin da kendi kaydını düşmesi anlamında ona bir karar örneği gönderilmesi.

BAŞKAN – Orada sorun yok.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Burada sorun yok, adım adım gidelim.

İkinci olarak da şu: İlk derece mahkemesi bir karar verdi, istinaf bu kararı uygun gördü yani esastan başvuruyu reddetti, daha sonra bu karar Yargıtaya geldi, Yargıtay bu kararı bozdu. Bugünkü uygulamada bu kararı istinafa gönderiyoruz, istinaf mahkemesi yeniden yargılama yapıyor ve kararını tekrar temyize gönderiyor; teklifleyse, artık bahsettiğim kurgudaki karar ilk derece mahkemesine geliyor, bir daha istinafi görmüyor. Bir sonraki maddede tartışılacak, bundan sonra, ilk derece mahkemesinin kararı da doğrudan temyize gidecek. Bu kurgu aynı zamanda HMK'deki kurguyla aynı -belki hocalarımız söz alırlar, bilemiyorum- Almanya'daki kurgu da bu şekilde. Burada yapılmak istenen şey, istinafin uygun gördüğü bir kararın Yargıtay tarafından bozulması durumunda artık müteakip yargılamaların ilk derece mahkemesi tarafından yapılması ve istinafin bu noktada devreden çıkarılmasıdır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Peki, istinaf kendisi karar verdi, duruşma açtı, karar verdi ve bu karar Yargıtaya gitti,

Yargıtay nereye gönderecek bu kararı? Onadıysa mesele yok.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – İstinaf duruşma açtı, vermiş olduğu karara bakacağız. Şimdi, burada iki türlü karar verebilir: İlk derece mahkemesinin kararını kaldırarak kendisi yeni bir karar verebilir ya da esastan başvuruyu reddedebilir. Duruşma açmasının önemi yok Başkanım.

BAŞKAN – Hayır, duruşma açtığınan bahsediyoruz.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Tamam, duruşma açmasının önemi yok, sonuçta, verdiği karara bakacağız, esastan başvuruyu ret mi etti yoksa ilk derece kararını kaldırdı mı?

BAŞKAN – Kaldırdığından bahsediyoruz.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – İlk derece mahkemesinin kararını kaldırdı, yeni bir karar verdi, bu karar bozulduğunda istinafa gelecek.

BAŞKAN – Onu diyoruz işte, orada, yanlış anlaşılmasın mesele, onun için söylüyorum.

ADALET BAKANLIĞI MEVZUAT GENEL MÜDÜRÜ NİYAZİ ACAR – Sayın savcımızın takıldığı konu, ilk derece mahkemesinin kararını istinaf uygun gördü, başvuruyu esastan reddetti, Yargıtay bu kararı bozdu, bu kararın istinafa gelmesi gerektiğini ifade ettiler. Yani düzenleme zaten mevcut düzenlemeden dönüş anlamına geliyor ve ilk derece mahkemesine gönderilmesini amirdir şu andaki teklif metni.

Arz ederim Başkanım.

BAŞKAN – Peki, tamam.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Bir sonraki maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 5271 sayılı Kanunun 307 nci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(3) Yargıtaydan verilen bozma kararına uyulması halinde ilk derece mahkemesi tarafından verilen karara karşı, istinaf veya temyiz sınırlarına bakılmaksızın sadece temyiz yoluna başvurulabilir.”

BAŞKAN – Söz isteyen yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Bir sonraki maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 5271 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu Kanunla, 304 üncü maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenleme, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Yargıtay tarafından verilen bozma kararları hakkında uygulanır.”

BAŞKAN – Söz isteyen yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Bir sonraki maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Söz isteyen yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Bir sonraki maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Söz isteyen yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Buna itirazımız var, Sayın Cumhurbaşkanına çok büyük yük yükliyorsunuz. Buna bütün komisyonlarda itiraz ediyoruz, aklınızda olsun.

BAŞKAN – Onu dikkate alacağız.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Komisyonumuzu Genel Kurulda özel sözcü olarak temsil edecek Abdullah Güler, Ramazan Can, Orhan Kırçalı'yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonu redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi için pazartesi saat 13.00'e kadar süre veriyorum.

Hayırlı olsun.

Hepinize çok teşekkür ediyorum.

İyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 17.16

